

AKuFF Hírmondó

Arbeitskreis ungarndeutscher Familienforscher
Magyarországi Németek Családfakutató Egyesülete
German Family Tree Researchers' Society in Hungary

XIII. évfolyam, 34. szám

2017. április 8.

Tartalom

Találkozók tervezett időpontjai	2
Ziegler Ágota Aberthamtól a Budai hegyvidékig	3
Rózsai (Reith) Antal: Kőbe vésett történelem	12
Schauer István: Földönfutók	15
Wéber György: Kettős vezetéknevek a kiskunmajsai római katolikus anyakönyvekben 1738 1855 között	27
In memoriam Dr. Görög János	61
Szabó Béla (1943-2016)	64
Tagsági hírek / Mitgliedschaftsnachrichten	65
Képek a óbudai találkozóról	66

Internetes oldalunk:

www.akuff.org

**ahol az újság korábbi számait is
olvashatja pdf formátumban.**

Találkozók tervezett időpontjai

Következő találkozásk

2017. június 24-én (szombat)

Leányváron (Komárom-Esztegom megye)

kerül megrendezésre.

Őszi találkozásk

2017. október 21-én (szombat)

Székesfehérváron

kerül megrendezésre.

Díszvendégeink:

Sebő Ferenc, népzenekutató

Mózessy Gergely, a Székesfehérvári Egyházmegyei
Levéltár vezetője

Ziegler Ágota

Aberthamtól a Budai hegyvidékig

A Fischer család Piliszentivánon

Piliszentiván történetének alakulását az 1724-es német betelepítés mellett leginkább az 1800-as évek közepén megkezdett bányászkodás befolyásolta. A 120 évig tartó rövidebb hosszabb ideig üzemelő bányák után (1969. december 31-én bezárták az utolsót) lassan megváltozott a falu élete és a bányászházak lebontásával a falukép is.

A bányászat megváltoztatta a falu etnikai összetételét is, hiszen az első bányánk művelői kivételével a bányászok többsége itt maradt a községben. Volt néhány bányavidék ahonnan több család is érkezett, de zömében teljesen vegyesen a környező országok és az ország különböző helyeiről főként, bányavidékekről jöttek.

A „Bómevald”-ból jött a testvérével, szinte hallom Mama hangját ahogy a nagypjáról mesélt.

Nagyszüleim

**Mirk József és
Fischer Katalin
gyermkeikkel:**

Ferenc,

anyám, Róza,

József.

De a mese csak sok évvel később vált valósággá, ahogy lassan, megismertem a felmenőim adatait.

Ükapám Fischer János, Pilisszentiván első kőszénbányájába jött a csehországi Karlovy Vary körzetében fekvő Aberthamból. Nem tudom, hogy élete tipikus bányászors volt-e, mindenesetre számomra érdekes az életútja. A szülővárosa, azon a vidéken van, ahol a II. világháború után a hárommillió szudétánémetből összesen kétszázezer fő maradt.

Aberthamban (Abertamy) az ezüst mellett ónt és kobaltot is bányásztak és már 1579-ben királyi bányavárosként jegyzik. Az 1700-as évek vége felére szinte teljesen kimerült az ércvagyon, így kénytelenek voltak más foglalkozások után nézni. Nagyon híresek voltak a csipkeveréssel készített termékeik.

Egy ideig más elfoglaltságok miatt a családom megismerése kicsit háttérbe szorult.

Nagy szerencse, hogy most már egyre több helyen lehet itthonról, online is kutatni.

Abertamyban 1545-től (!)vannak anyakönyvek. Születési és házassági bejegyzést is találtam az. Sajnos, csak „sejtettem” az adatokat így Pencz Kornél segítségét kellett kérnem a szöveg megfejtéséhez. Valószínűleg még sikerül több felmenőt is megtalálni, de ez hiányos nyelvtudásom és a régies írás miatt ez jó ideig eltarthat.

A csehországi kutatás kiindulópontja ükszüleim házassági bejegyzése volt a szentiváni anyakönyvből.

1858. november 9-én a 34 éves aberthami(Bohémia/Csehország) illetőségű Johann Fischer házasságot köt a szentiváni születésű 48.szám alatt lakó 22 éves Franciska Hermannal. Az egyik házassági tanú, a menyasszony nagybátyja Sebastian Brandhuber. A vőlegény Fischer János neve mellett „metallifosor” szerepel foglalkozásként, ez ércbányászt jelent.

Ennek alapján keresgéltem az ottani anyakönyvekben és eddig a következő adatokat sikerült kiderítenem:

Az első eddig fellelt ősszülok Johann Fischer, és felesége Johanna Hahn valamikor 1790 előtt kötöttek házasságot. Fiúk házasságkötésénél Johann foglalkozása napszámos.

Andreas Fischer (* kb 1790 foglalkozása csipkeverő)
1814. május 3-án kötött házasságot.

Zäcilia Streibelttel (1791.04.01., szülei, Ignaz Streibelt bányász (Bergmann) és Anna Maria Hauser a 36. sz. alatt laktak, és egy másik netes info szerint összesen 8 gyerekük volt.)

1824. december 24-én karácsony estéjén született fiúk

Johann Fischer. Ezt a bejegyzést találtam meg először és nagy szerencsém volt mert itt a szülőkön kívül, a nagyszülők adatai is szerepelnek. Ekkor már András édesapját is bányászként jegyzik.

A bejegyzésben az is olvasható, hogy 1858-ban házassági engedélyt küldtek „Sandivan bei Ofen”-be.

Pilisszentiván (akkor még a Buda melletti Szentiván) 1848-ban nyitott első bányájában zömében külföldről vagy más bányavidékről érkezett szakemberek dolgoztak. Az anyakönyvekben nyomon követhető, hogy mettől meddig voltak itt az idegen bányászok. Az első bejegyzés 1850 január 7-én Ilk Ferencz köszénbányamester és Bartl Anna József nevű gyermeke születéséről tudósít. Az első bányászok ittlétének utolsó bizonyítéka az anyakönyvben 1862. április 18. A Marburgból (Styria) érkezett Petrus Tremesz és a dluhai (Árva megye) Theresia Danyo házassága. Sok minden kiderül ezekből az adatokból, pl a származás, foglalkozás. Az idegen nevek mellett nagyon ritkák az ismerős szentiváni nevek. Néhány helyen keresztszülőként olvashatók, valószínűleg volt több olyan helybeli család, ahol lakást béreltek a bányászok, mert az ilyen bejegyzéseknél általában szentiváni házszám olvasható. Többfelé szerepel a Szentiván mellett szám helyett a 0 keresztben áthúzva, ez a későbbi tapasztalatok alapján a bányászok szállását (bányatelep) jelentette. Abban az időben nem valószínű, hogy külön telep, talán egy-egy barakképület épülhetett. De biztosabbnak tűnik, hogy a későbbi „Schaffler-hof” épületeiben helyezték el a külföldi dolgozókat.

Szentiván életében nyilván hatalmas változást jelentett a bányászat megindulása. Lehet, hogy kicsit jobban éltek, mert valószínűleg az élelmiszerellátásukkal és egyéb termékeikkel némi bevételhez jutottak.

De a falu népe nem keveredett az idegenekkel. A 14 év alatt egyetlen olyan házasság kötöttetett, ahol az egyik fél őslakos volt.

Ők voltak az úkszüleim.

A vőlegény Fischer János Csehországból, a menyasszony helybéli, Hermann Franciska (*1836.03.07.). Szülei, Hermann Mihály és Brandhuber Rozália házasságából 6 gyerek született. 14 év után a férj 36 évesen meghalt és az özvegy fél éven belül még két gyerekét is

elvesztette. Három megmaradt gyerekrét kellett özvegyen eltartani. A legidősebbre Franciskára, a bányászfeleségek nehéz sorsa várt.

A Fischer család magyarországi életének helyszínei

A házaspár családi adataiból kitűnik, hogy életük különböző helyszíneken zajlott:

Fischer János *1824. 12.24. Abertham/Csehország
+1886. 01.11 Nagykovácsi
oo1858.11.09. Pilisszentiván

Hermann Franciska*1836. 03. 07. Pilisszentiván + 1908. 06.20.
Pilisszentiván

Gyermekeik:

1. **Cecilia** *1859. 05.19. Pilisszentiván
+ 1859.05.19 Pilisszentiván
2. **Maria** *1860.08.17. Pilisszentiván
+ 1860.09.02. Pilisszentiván
3. **Anna** *1861. 09.28. Pilisszentiván
4. **Gyula** *1865. 03.11. Becske/Kelecsénypuszta
(anyja neve Brandhuber Franciska!)
oo1889. 03.04. Nagykovácsi Pöltz Alojzia
(*Brennberg 1861.03.29.)
+ 1944. december Őrszállás/Bácska
5. **János** * 1869. 01.14. Tokod + 1939. 08.01. Pilisszentiván
oo 1892. 05.19. Nagykovácsi Engert Katalin
(* 1872.04.17. Pilisszentiván +1942.03.06. Pilisszentiván)
6. **Alajos** *1870. 06. 22. Tokod
7. **Antal** *1870. 06. 22. Tokod ikrek.
Anyja neve Brandhuber Franciska(!) (dorogi anyakönyvben, meghaltak)

ok helyen megfordult a család, költöztek, mikor éppen munkát talált valamelyik bányában a családfő.

Pilisszentiván

Nem derült még ki, hogy melyik évben érkezett az itteni bányába dolgozni a későbbi férj, legkorábban az 1848-as bányanyitáskor

1858-ban kötöttek házasságot, a menyasszony Hermann Franciska összes rokona itt élt a faluban.

Első három gyerekük itt született, kettő közülük rövid időn belül meghalt, az 1861-ben született Anna sorsa, mostanáig ismeretlen. Tehát 1861 késő őszen még a falu bányatelepén laktak.

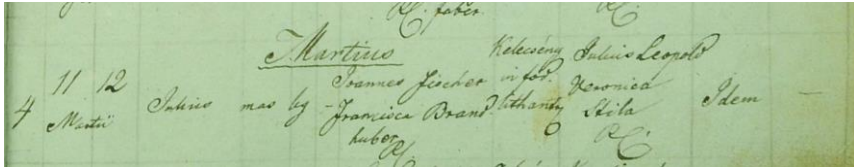
Kelecsény/Becske

a következő állomás.

Itt született 1865-ben a 4. gyerek, Gyula aki, ugyan nem egyenesági felmenőm, de úgy gondolom bemutatásra érdemes.

Sokáig azt hittem, hogy az itteni bánya bezárása után Tokodra költözött a család, de nem így volt.

Kiderült, hogy dédapám Gyula nevű bátyjának anyakönyvi kivonatában születési helyként Becske szerepel és ráadásul az anyja vezetékneve sem Hermann. Édesanyám határozottan állítja, hogy a nagyapja testvére volt. Viszont, házassági anyakönyvi kivonatban egyebekben, amihez hozzájutottam, mindenhol ezek az adatok szerepeltek.

Előkerült néhány információ, ami Szentivánt Becskéhez kötheti. Az első pilisszentiváni bánya tulajdonos bérlője Gustav Jakob két gyerekének születése is az itteni anyakönyvekben szerepel. Érdekes, hogy 1861.08.28 -án Riethmüller Hermann kircheimi (Württemberg) születésű a Nógrád megyei Becskén lakó „Metallifosor” és a szentiváni Leopold Franciska házasságkötésénél Gustav Jacob tanú már mint a becskei köszénbányabérlő szerepel. Ez arra enged következtetni, hogy az itteni bánya után (vagy egy ideig párhuzamosan) bérlő lett Becskén is.

Most már határozottan kíváncsi lettem Becskére, annál is inkább, mert addig a község neve is ismeretlen volt előttem.

Mint már annyiszor, ismét az Interneten próbáltam információkat szerezni Fischer Gyula(Julius) ügyében is.

Meglepve állapítottam meg, hogy már a Váci egyházmegye anyakönyveit is lehet online kutatni,

„Befizettem egy két hetesre”, mert mindenképpen meg akartam nézni a becskei anyakönyvet. „Mellékesen” unokáim családfáján is komoly eredmények születtek, de ez egy másik történet. Megtaláltam Julius Fischer 1865-ös születési bejegyzését, és ekkor kiderült, hogy minden iratában tévesen szerepel a születési helye, mert valójában a Becske melletti Kelecsény(pusztá) bányatelepén született. Az anyja neve itt Brandhuber Franciska, ez valójában nagyanyjuk vezetékneve.

Tokod

A Fischer család legközelebb a dorogi anyakönyvekben tűnik fel(legalábbis eddig), de a lakóhely Tokod bányatelepe, itt született 1869-ben az 5. gyermek, a dédapám Fischer János(anya neve Hermann Franciska),

és 1870-ben egy ikerpár, akik csak rövid ideig maradtak életben, náluk megint Brandhuber Franciska szerepelt anyaként.

Nagykovácsi

A család következő lakóhelye Nagykovácsi lett, ahol az 1880-as évek közepe táján indult meg nagyobb mennyiségű kőszéntermelés. Tulajdonképpen az itteni anyakönyvi bejegyzésekből igazolható néhány előző következtetés.

Nagykovácsi halotti anyakönyvében 1886. 01.11-én látható az aberthami születésű Fischer János bányász haláláról a bejegyzés, ahol özvegye neve Hermann Franziska. Vagyis 1858 és 1886 között végig ő volt a felesége, tehát a „Brandhuber” vezetéknevet tévesen írhatták az anyakönyvekbe

Valószínűleg már akkor, de néhány év múlva egészen biztosan itt van a két fiú is Gyula és János, mindkettő a bányában dolgozik János elővájár, itt alapítanak családot is.1889-ben. illetve 1892-ben. De ideköltözött Pilisszentivánról az anyja egyik fiútestvére Mihály is a családjával, akinek két kamasz fia (14- 15 évesen) a bánya áldozata lett.

Itt halt meg az egyik bányában ifj 1931-ben Fischer Gyula, és az idősebbiket is majdnem elvitte a bányalégrobbanás 1932-ben, 67(!) évesen.

Az 1900-as évek elejére a Fischer család nagy részét Szentivánon találjuk. Hermann Franciska is hazaérkezett... és itt is halt meg 1908-ban.

Pilisszentiván

Az, hogy mindkét testvér családja már akkor ideköltözött-e, még nem teljesen világos, de az biztos, hogy utódaik a mai napig is élnek a faluban.

Az idősebbik fivér, lánya családjával még Bácskába is leköltözött a második világháború alatt, ő már nem tért vissza, Órszálláson halt meg 1944 decemberében.

Dédapám, Fischer János Nagykovácsiban vette feleségül a Szentivánon született Engert Katalint.

Érdekes, hogy a születési anyakönyvi kivonat másolatát már egy évvel korábban kikérte a dorogi plébániáról, időközben világra jött az első gyerek, és már a másodikat várták. Talán nem kaptak házassági engedélyt.

Az első három gyerek még Nagykovácsiban, a negyedik már Szentivánon, született de 9 hónaposan meghalt.

1903. november 8-án ötödikként a nagyanyám: Fischer Katalin. Apa foglalkozása: kőszénbányamunkás.

A család:

Fischer János * 1869. 01.14. Tokod + 1939. 08.01. Pilisszentiván
oo 1892. 05.19. Nagykovácsi

Engert Katalinnal * 1872. 04.17. Pilisszentiván+1942. 03.06.
Pilisszentiván

Gyermekek:

1. **Mária** *1891. 08.05. Nagykovácsi +1962. 02. 09. Pilisszentiván

2. **Ferenc** *1893. 10. 07. Nagykovácsi +1924. 01.21. Pilisszentiván

3. **Franciska** *1896. 02.15. Nagykovácsi +1961. 07.07. Pilisszentiván

4. **Rozina** *1902. 03. 09. Pilisszentiván +1902. 12. 02.

Pilisszentiván

5. **Katalin** *1903. 11.08. Pilisszentiván +1986. 01. 11.

Pilisszentiván

A Fischer család 1913 körül

A pilisszentiváni visszaköltözés legkorábbi időpontja 1902. Azt, hogy helyileg hol laktak eleinte, nem tudom, de 1905-re felépítették a saját házukat. A nagy Jézus élete könyv első lapján a házszám úgy szerepel: Szentiván 116. Ma Szabadság út 29., a ház hátsó falai még megvannak.

Minden gyerek a faluban alapított családot, de a leszármazottakból sokan már már nem itt élnek.

Azt hiszem bányász egy sincs már közöttük.

Ez anyai nagyanyám családja, lehetne még tovább is mesélni, de most a Fischer felmenőimet szerettem volna bemutatni.

Források:

- Segítségül voltak: Pencz Kornél, Keszler Rudolf, Marlok Tamás
- anyakönyvek
- <http://www.portafontium.eu/>
- a GOOGLE,
- a mormonok adatbázisa:
<https://familysearch.org/search/collection/location/1927145?region=Hungary> ;
- <https://hungaricana.hu/hu/>

Külön köszönetemet fejezem ki Dr. Mirk Máriának az írásom német fordításáért!

Az újságba a fordításokat készítették:

Dr. Mirk Mária

Bakonyi Andrea, Amrein Ilona, Krasz Margit, Pencz Kornél

Rózsai (Reith) Antal:

Kőbe vésett történelem

Nagyon sok családfakutató bánata, hogy amikor már élénken foglalkoztatja az őseinek története, kutatni kezd a különböző archív iratokban, már nem élnek azok a közeli ismerősök, rokonok, családtagok, akik elbeszéléseikkel, személyes élményeikkel étellel töltenék meg a száraz anyakönyvi adatok halmazát.

Történetem egy sírkő felirat kapcsán szeretném elmesélni. Ebből a feliratról ismertem meg olyan részleteket családom történetéből, amelyeket eddig nem ismertem.

Gyód, német nevén Jood egy pár száz lelkes kis község Pécestől mintegy 10 km-re, egy mély völgyben húzódik meg erdő és szőlő dombok ölelésében. Lakóinak több mint 90 %-a a hivatalos statisztikákkal ellentétben – a nevek nagy számban történt magyarosítása és valószínűleg a hivatalos népszámlálás bevallásai miatt – egészen az 1960-as évekig német nemzetiségű volt. Ezt a viszonylag homogén közösséget bontotta meg a mezőgazdaság kollektivizálása, a földműves foglalkozású családok földtulajdontól való megfosztása. Nagyon sokan a közeli városban, Pécsen találtak új lakhelyet.

A falu régi temetőjének egyik legrégebbi, épen maradt sírköve az apai nagyanyám sírján található. A sírkő alján a temetőnkben nem szokványos, hosszú 11 soros gót betűs, német nyelvű felirat található. Azért nem írtam, hogy olvasható, mert a több mint 100 éves – 1915-ben állították – betűk olyan erősen megkoptak, hogy sajnos meg sem próbálkoztam a gót betűs írás tartalmának megfejtésével.

Ma már kicsit szégyellem magam emiatt, hogy ilyen sokáig nem tettem több erőfeszítést a szöveg elolvasására. Több német családfa kutatóval állok kapcsolatban, egyikőjüktől kaptam az ötletet, hogy fotózzam le a szöveget, aztán számítógépen nagyítással könnyebben lesz olvasható a szöveg ill. kérhetek segítséget hozzá.

Éltem a segítségkérés lehetőségével és Gerhard Peterson kutató segítségével az alábbi most már latin betűs írással írt megfejtést kaptam:

**Ruft mich Jesu zur Himmelfahne Hab hier
gelitten viel Schmerz und Pein Jetzt gehe ich in
Himmel zu meine Engelein. Liebster Ehemann in
deine schweren Gefangenschaft musstest du die**

**traurige Nachricht hören. In diese schwere Krieges-
zeit trägt man mich zu Grabe. Herzliebstes Kind
mein so früh musst du verlassen sein von dein Mutter-
herz, das ist für dich ein großer Schmerz. Liebe Eltern
mein das soll meine letzte Gabe sein: Ein Kind das
ich euch übergab. Das soll euch trösten bis in das Grab.
Jetzt gehe ich in das Himmelreich um zu bitten bei Gott
für euch."**

A sírkő felső részén még a következő felirat található:

**Hier ruhet
ELISABETH REITH
geborene Kerner
gestorben den 26 Oktober 1915
alt 18 Jahr
ruhe sanft**

A német nyelvű szöveg saját kezű magyar fordítása:

„Itt nyugszik Reith Erzsébet
született Kerner
meghalt 1915 október 26-án
18 éves
nyugodj békében”

A sírkő lábazat szövege:

„Jézus szólított mennyei országába. Itt sok fájdalmat és kint szenvedtem Megyek a mennybe az angyalaimhoz Legkedvesebb férj a nehéz fogságban kell a szomorú hírt hallanod Ebben a nehéz háborús időben visznek a sírba Legkedvesebb gyermekem ily korán leszel elhagyatott az anyai szívtől ez számomra nagy fájdalom Kedves szüleim ez az utolsó feladatomban egy gyermeket, akit nektek átadtam. Ez vigasztaljon benneteket a sírig Most megyek a mennyei birodalomba, hogy kérjem Istent értetek”.

És a történet, amit ez a felirat drámai tömörséggel közöl az utókorral: Anyai nagyanyám Kerner Erzsébet 1897.09.29.-én született Gyódon Kerner Ádám és Frey Erzsébet harmadik gyermekeként. Megjegyzendő, hogy a szülők házasságkötéskor 120/1892 szám alatt

felmentést kaptak a harmadik ízi vérrokonság alól. Reith Mátyással (született Gyód 1893.02.09) Keszűben, 1912.02.18-án 15 évesen kötött házasságot. Ugyanebben az évben november 28-án született első gyermekük Mátyás az Édesapám.

A sírkőn látható fotón ők hárman szerepelnek:

Erzsébet nevű leányuk 1915.04.10-én született, aki négy hónap múlva 1915.08.20-án meg is halt. Az anyakönyv megjegyzése szerint az apa ekkor már hadban volt az 52. gyalogezrednél. Az édesanya 18 évesen halt meg 1915.október 26-án. A férje ekkor már a sírkő felirat szerint fogságban volt, feleségét a távollétében temették el. Az édesapám Reith Mátyás az édesanyja halálakor még nem volt 3 éves.

A fogságból hazatérte után elhunyt felesége húgát, az említett szülők 5. gyermekeként az 1901.06.21.-én született Rozáliát vette feleségül 1919.02.07-én. Ebből a házasságából még két felnőtt kort is megélt gyermeke – édesapám féltestvérei – született, Erzsébet 1919.09.12-én és Kázmér 1925.11.17-én. Reith Mátyás 1942.03.02-én 49 éves korában hunyt el, Kerner Rozália 52 évesen 1954. 01.19-én.

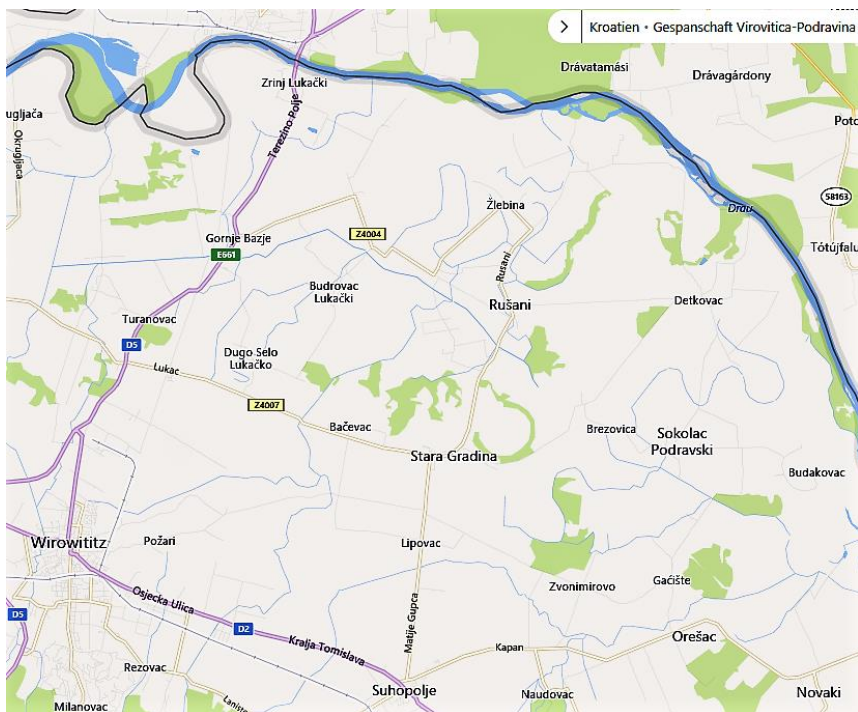
A gyermekek közül Mátyás a II. világháborúban, 1944-ben halt meg, Erzsébet 2001-ben és Kázmér 2005.-ben.

Schauer István:

Földönfutók

**készült Gáspár Józsefné, született Stich Anna elbeszélése
alapján**

Stich Annaként láttam meg a napvilágot a királyi Jugoszlávia horvátországi területén fekvő Dugoselo nevű falucskában 1930. április 20-án. Apám Stich Máté szintén itt született 1909. április 1-én. Anyám, Schauer Mária, a szomszéd faluban Bacevacon született 1914.február 2-án szintén sváb családból. A Stich familia a Somogy megyéhez tartozó Mike községből, míg a Schauerek az ugyancsak Somogy megyei Szulok községből vándoroltak a szlavóniai Dráva-mellékre az 1870-es években. A diaszpórában élő svábok igyekeztek megtartani német nyelvüket, szokásaikat, de ez az én gyermekkoromban már nem volt olyan egyszerű. A környező falvakban elég sok helyen éltek a hagyományaikhoz ragaszkodó svábok, így például Lukácson, Bacevacon, Kapanban, Cabunán, Orasecen, Borován, Spisic Bukovicán, Gacistén, Gradinán és még sorolhatnám, de mindenhol kisebbségben voltak a szláv lakosokkal szemben. Dugoselóban például csak 17 sváb család volt, közülük néhányban már voltak vegyes házasságok is. Körülbelül 50 szerb család is élt itt, igaz ők elkülönülten a falu melletti pusztán éltek önkéntes „szegregációban”. A szerbek ugyanis a győztes I. világháború után Szerbiából érkeztek és telepedtek le a falunkban. Ők voltak az új Jugoszláv állam legmegbízhatóbb támaszai. „Dobrovoljci”-nak, önkénteseknek hívták őket. Pravoszláv vallásuk volt és a számunkra idegen cirillbetűs írást alkalmazták. A falunak több mint 50 %-át horvátok alkották, akik kivétel nélkül a svábokhoz hasonlóan katolikus vallásúak voltak. Csak 5 magyar család élt a faluban. A közeli erdőben cigányok is éltek, akik alkalmi munkákra elszegődtek néha a falubeli családokhoz, vagy a saját készítésű használati tárgyaikat kínálták megvételre. A Dugoselótól 2 km távolságra lévő Lukácon volt néhány zsidó család is. A Weis családdal – akiknek egy szatócs boltjuk volt – jóban voltunk. Ők adtak kölcsönt apámnak, hogy földet tudjon venni. A részletek fizetését nem sürgették, ha nehézségünk támadt a törlesztéssel. Igaz, ünnepnapokon libákat vittünk nekik ajándékba, mert ők a disznó húst nem szerették. Szüleimnek 21 hold földje volt, amit az egész család közösen művelt.

Forrás:

<https://www.bing.com/maps/default.aspx?q=bacevac&mkt=hu&FORM=HDRSC4>

A család 6 főből állt : rajtam és szüleimen kívül ide tartozott az 1935-ben született János öcsém és apai nagyszüleim, Stich Máté és Sauer Erzsébet. Mi, falubeli svábok összejártunk és magunk közt mindig csak svábul beszéltünk, valamennyien a sváb kulturbund tagjai voltunk. Ma is jól emlékszem ezekre a családokra: a Fischerékre, a Payer Antalékra, a Millich Johannékra, 4 Haan család is volt, a Strasser és a Vascak családból 3-3 volt, a Miakovics Andrásnak a felesége volt a sváb, de őket is sváboknak tekintettük. Az idősebbektől megtanultuk a sváb énekeket táncokat. A szülői háznál volt egy régi német nyelvű tankönyv, ami apáról-fiúra öröklődött, én ebből tanultam meg a német írás-olvasást. A más nemzetiségűekkel horvátul beszéltünk.

A dugoseloi iskolában a tankötelezettség 4 osztály volt, ahol az oktatás szerb-horvát nyelven folyt. Ugyanis a tanítónk egy szerb

háaspár volt, akik a falunkban éltek. Tőlük nemcsak a latin, de a cirill betűs írás-olvasást is elsajátítottam. 1938-tól 1942-ig jártam iskolába. Ehhez az időszakhoz fűződik addigi életem két legnagyobb kalandja. Világot láttam! Nem csak hogy a falum határát hagytam el, de még Jugoszlávia határát is átléptem. Először 1938-ban szüleimmal rokonlátogatóban voltunk a Dugoselotól 10 km távolságra lévő Barcsan, majd 1941-ben a kb 30 kilométerre lévő Szulok községben Schauer Péteréket kerestük fel.

1941 április első napjaiban jöttek be a német katonák. Egy puskaelövés sem dördült, de a horvátok nem rejtették véka alá, hogy rajtuk a szerbek ne akarjanak „basáskodni”. Lukács községben – ahol a legtöbb sváb élt – bevezették az iskolai német nyelv oktatását. 1942-ben vitték el először a zsidokat, cigányokat és azokat a szerbeket, akik nem voltak hajlandók áttérni a katolikus vallásra. Szomorú volt látnom, hogy az osztálytársaim ezen családjai nem maradhatnak velünk. Nem tudtam hová viszik őket, de biztos voltam abban, hogy a jelenlegi helyzetüknél rosszabb sorsuk lesz. Közben a szerb-horvát ellentét egyre jobban kiéleződött. A horvátok önálló Horvátországban akartak élni a szerbek egy közös Jugoszláviában. A partizánok tevékenysége fokozatosan erősödött föl. Emlékszem a falunkból a magyar nemzetiségű Nagy István ment el először partizánnak. Hárman voltak testvérek, de Pista volt a legrosszabb, a legkezelhetetlenebb gyerek az egész faluban. Éjszakánként aztán visszajártak a társaival a faluba élelmiszert, csizmát meleg ruhát követelve. Statárium volt, ha a hatóság elfogta a partizánokat, akkor azokat azonnal kivégezték. A falunkból egy Pintér nevezetű – szintén magyar nemzetiségű, az usztasákhoz állt - aki nagyon határozott volt a partizánok elleni harcban.

1942-ben apámat behívták katonának, ő a horvátokhoz vonult be tüzérnek. Amikor 1944-ben megsebesült gyógykezelésre Stuttgartba vitték.

Dugoselóban a 17 sváb család részére a mindennapi élet egyre veszélyesebbé vált. A partizánna vált egykor volt szomszédjaink szemében a svábok „okkupátorokká” váltak. A német katonaság, hogy megóvjon bennünket a partizánok atrocitásaitól, 1944. március 6-án parancsba adták, hogy mind a 17 sváb családnak március 8-án át kell költöznie Ceričbe. Cerič Vinkovci mellett lévő sváb többségű falu, ahol a német katonaság jelenléte garantálja biztonságunkat, hangzott az indoklás. A bevagonírozás Lukácson történt. Egy marhavagonba 4 család lett elhelyezve. Az útvonal Lukács – Barcs – Pécs -Vinkovci. Az

állatokat, a takarmányt, a lisztet, az élelmiszerkészletet egy másik vagonba raktuk. Nagypám nem jött velünk a vonattal, hanem a család lovas kocsját megpakolva két lóval és egy csikóval érkezett meg Vinkovciba a vasútállomásra. Egy csikót útközben kénytelen volt eladni, mert vérzett a patája és nem bírta a gyaloglást.

Ceričben Jäger Péteréknél voltunk elszállásolva. Egy szobát és egy közös konyhát kaptunk. Cerič körülbelül olyan nagy falu, mint Szulok és lakói is 80-90%-ban svábok voltak. A legfontosabb azonban az volt, hogy itt nem volt partizánvédelem, itt béke volt. A környező falvakban is menekült svábok voltak, sőt Vinkovci vasútállomásán a vagonokban is svábok voltak elszállásolva. A helyi svábok földjeit segítették megművelni, akik megosztották velünk szinte mindenüket. De a háború az angol repülőgépek bombázásainak köszönhetően itt is utolért bennünket. Azok a svábok, akik a környező falvakban voltak elszállásolva szerencsésnek mondhatták magukat. Nem így a Vinkovci vasútállomás marhavagonjaiban élők. Őket ugyanis az angolok a vagonokkal együtt eltüntették a föld színéről. Jól emlékszem a bombázást követő másnapra: iszonyatos volt látni az üszkös, véres romokat.

Tehát itt sem maradhattunk. 1944. október 25-én a német katonaság elrendelte a Németországba történő áttelepítésünket. Ekkor Celičben már csak négyen voltunk: én, öcsém, anyám és nagypám. Nagyanyám ugyanis még 1942-ben betegségben hunyt el Dugoselóban. Anyám hallani sem akart arról, hogy Németországba menjünk, ő Celičben akart maradni, lesz, ami lesz, de nem fog tovább menekülni. Végül is fegyveres német katonák kísérték a 70-80 szekérből álló menetoszlopot a magyar határig.

Ekkor 14 éves voltam magyarul egy szót sem tudtam. Magyarország számomra teljesen idegen és ismeretlen volt. Ezért nem tudom megmondani, hogy milyen útvonalon haladtunk Magyarország területén. Csak arra emlékszem, hogy minden éjszakát a szabad ég alatt a szekéren töltöttük. A szekerekre pokrócokból és ágakból sátrat csináltunk, ez volt az otthonunk. Nem emlékszem, hogy nagyobb városokon átmentünk volna. Néha, ha megpihentünk egy-egy faluban volt úgy, hogy a helyiek gulyáslevessel vártak bennünket. A vezetőink számomra ismeretlen, németül beszélő civilek voltak. Határozottan emlékszem a magyar-német határon az utolsó magyar városra. Egy nagyon szép város volt a főterén festett falu házak, díszes kerámiacserép tetővel. A nevét máig sem tudom biztosan.

A mai eszemmel úgy gondolom, hogy Kőszeg lehetett, de lehet, hogy Sopron volt. A magyarországi utunk során légitámadás nem ért bennünket.

A német helységnevek már egész pontosan megmaradtak az emlékezetemben.

A következő megálló, ahol több napot töltöttünk Bécsújhely volt. Itt egy iskolában voltunk elszállásolva. Mikor megérkeztünk nagyobb létszámú, Romániából származó sváb menekültet találtunk, akikkel osztoztunk az iskola épületén. A bánáti svábok többsége nagyon rossz állapotban volt. Sok volt köztük a beteg, piszkosabbak és rongyosabbak voltak, mint mi. A fertőzés veszély miatt el voltak különítve, és az épületbe való belépéskor fertőtlenítő folyadékba kellett belelépni. Az ellátásunkról teljes egészében a német hatóságok gondoskodtak, ami egészen jónak volt mondható. Élelmiszer- és cukorjegyeket kaptunk, amikkel még „üzletelgetni” is tudtunk.

Huzamosabb ideig voltunk Linzben, ahol egy pincében vészeltünk át egy amerikai légitámadást, ami egy napig tartott, másnap mertünk csak kijönni a pincéből a pusztítás itt is félelmetes volt.

Nem emlékszem arra, hogy akár az elinduláskor, akár útközben a vezetőink közül bárki is mondta volna, hogy mi a konkrét németországi célállomás. Igaz, ha megmondták volna, akkor sem lettem volna sokkal okosabb, hisz a 4 elemi iskolám kevés lett volna ahhoz, hogy kiismerjem magam Közép-Európa földrajzán. Ma már úgy gondolom, hogy a szudéta-, vagy a sziléziai németek között terveztek bennünket letelepíteni. Mindenesetre mi a Cseh-morva Protektorátusban kötöttünk ki talán 10-15 km-re az osztrák határtól egy Böhmendorf nevű településen.

Egy 5 tagú szudétanémet családhoz szállásolták el családunkat. A befogadó családról csak a legjobbakat tudom elmondani, úgy viszonyultak hozzánk mintha a testvéreink lettek volna. 1945 húsvétja különösen is emlékezetes maradt számomra. A legjobb ruhámba felöltözve templomba mentem Gratzen nevű városba. A csehek Nové Hradynak nevezik ezt a várost. Útközben légitámadás ért. A repülőgépek a Gratzentől 3 km-re lévő Budweist bombázták, de olyan intenzitással, hogy én félelmemben az útszéli félig telt vízesárokba vettem magam.

Amíg tartott a német uralom a köztünk élő csehek nem viselkedtek ellenségesen. Főleg nem úgy, ahogy azt a jugoszláviai partizánoktól megtapasztaltuk. A csehek a békeidőkre emlékeztető

polgári életet éltek. Amikor azonban a németek kapituláltak a csehek mintha megvesztek volna. Vadállat módjára támadtak addigi német szomszédjaikra. A mi házigazdánkat, aki akkor már jóval túl volt a hatvanon, feleségével és három huszonéves gyerekével együtt véresre verték, rugdalták. Befogták őket a lovas kocsiba, nyakába egy Hitler képet akasztva, válogatott trágárságokkal szidalmazva hajtották őket, mint az állatokat a főutcán. Bennünket, idegen németeket, kik úgy néztünk ki, mint a koldusok, nem vertek meg, de a szidalmakból nekünk is kijutott. A német hatalom megszűntével megszűnt a mi ellátásunk is. A csehektől egy darab száraz kenyeret, egy pohár vizet sem kaptunk. A bevonuló szovjet katonaság sem tudott gondoskodni rólunk. A csehek követelték a távozásunkat. Az oroszoknak elmondtuk, hogy mi jugoszláv állampolgárok vagyunk, akiknek Jugoszláviában saját tulajdonú házaik, földjeik vannak, amikből meg tudjuk oldani saját ellátásunkat. Így aztán az oroszok úgy határoztak, hogy mindnyájunkat visszairányítanak szülőföldünkre, Jugoszláviába. 1945. május 25-én indultunk vissza. A lovaskocsi-karaván több konvojból állt. Egy konvojhoz 50-80 fogat tartozhatott. A konvojok között több órási „szünetek” voltak. Így az első konvoj megérkezése egy-egy célállomásra és az utolsó konvoj megérkezése között több nap is eltelhetett. A karavánt tudomásom szerint csak 3 orosz tiszt kísérte autóval. Az oroszok 40 évesek lehettek. Az egyiknek üveg szemek voltak, ő látszott a leggyengébbnek, Szásának hívták. A Miska nevű egy barna bajuszos legény volt. A harmadik nevére már nem emlékszem, de az volt a legdaliásabb, a legcsinosabb. Akkoriban mindenki beszélt a szovjet katonák nőkkel szemben tanúsított szexuális erőszakoskodásairól. A mi három orosz tisztünk ilyenfajta erőszakoskodásáról nem tudok. Tény ugyanis, hogy közülünk három fiatal nőt kiválasztottak maguknak, ők lettek az ágyasaik. A nőket ezért senki nem szólta meg, akkoriban ugyanis a nélkülözés az éhezés igen nagy úr volt. Sokkal nagyobb, mint a közerkölcsök diktálta illő viselkedés.

Bécsújhelyen az ottani orosz parancsnokság úgy rendelkezett, hogy két család kap egy fogatot. Ezért a csomagjaink egy részét fogatostól ott kellett hagynunk. A Bécsújhelyen elvett lovak helyett, lestrapált gyenge orosz lovakat kaptunk cserébe, akik alig bírták húzni a kocsikat. Az út során még mindig abból a cukorból és élelmiszertartalékokból éltünk, amit még a német uralom alatt kaptunk.

A mi konvojunk haladt az élen ezért én is az elsők között érkeztem a jugoszláv határra. 1945 június elején értünk Bácsalmásra. Magyar rendvédelmi szervek ott nem voltak így minden gond nélkül folytattuk az utunkat Szabadka felé. A „gondok” Szabadkán jelentkeztek fegyveres Tito-katonaság formájában. A partizánok igazoltattak bennünket, jövetelünk céljait firtatva. Majd, amikor választ kaptak lerángattak a kocsikról, amelyeket lovastól, csomagostól el akartak venni. Ekkor vettük csak nagy hasznát a mi három orosz katonánknak. A partizánok sokkal többen voltak, de a mi három orosz legényünk nem ijedt meg a túlerőtől. Közénk és a partizánok közé ugrottak géppisztolyaikkal a levegőbe és a partizánok lábai elé a földre lőttek közben oroszul kiabáltak melyből a „sztoj” (állj!) szó ma is a fülemben cseng. A katonák közötti veszekedés végül is kompromisszummal zárult. A partizánok beleegyeztek, hogy nem veszik el lovainkat, kocsinkat, az oroszok pedig megígérték, hogy nem hoznak több svábot Jugoszláviába, minket pedig visszavisznek Magyarországra.

Így történt aztán, hogy Bácsalmás és Csikéria között, a pusztán ütöttünk táborot teljes kilátástalanságban és reménytelenségben. Mire az utolsó konvoj is megérkezett lehettünk vagy 1500-an. Itt „kempingeztünk” egész nyáron, fogyó élelmiszerkészleteinket alkalmi munkából gyűjtögetésből, csereberélésekből próbáltuk kiegészíteni. „Védelmzőink” továbbra is a három orosz tiszt volt, de csodákat ők sem tudtak tenni. Egy nyári éjszakán a lövöldözésre ébredtem, mint megtudtam idegen orosz katonák jöttek a táborunkba és nőket akartak maguknak. A sváb férfiak nem mertek szembeszállni az idegenekkel. Bátorságukból csak annyira futotta, hogy szóltak a mi orosz tisztjeinknek, akik aztán elzavarták a betolakodókat. Szása, Miska és az a csinos harmadik lehet, hogy először csak a vad érzéki vágyaik csillapítására vették maguk mellé azt a három sváb nőt, de mire Bácsalmásra értünk úgy gondolom kapcsolatuk igazi szerelemmé vált. Legalább is én úgy láttam, hogy úgy viselkedtek velük, mintha a feleségeik lettek volna. Azt mondják egyszer minden szerelem véget ér. Ez az ő esetükben nagyon profán módon történt: Jött egy parancs és más szolgálati helyre vezényelték őket. Bennünket pedig további teljes ellátatlanságban talált a szeptember. Az öregek, a betegek és a kis gyerekek viselték legrosszabban a megpróbáltatásokat. Közülük sokan a bácsalmási pusztán lelték halálukat. Az egyik haláleset különösen megviselt. Egy 20 év körüli vézna, púpos sváb fiú szólót lopott, hogy éhségét csillapítsa. A helybéli tulajdonosok tetten érték és dühükben

karokkal agyonverték. Holttestét a helyszínen földelték el. Nem kellett vele senkinek sem elszámolni, senkinek sem hiányzott.

Már hűvös október volt amikor levelet írtam édesanyám unokatestvérének Schauer Péternek Szulokba, hogy fogadjon be minket, mert teljesen reménytelen a helyzetünk. Mikor megérkezett az igenlő válasz, Bácsalmáson eladtuk a lovainkat és a kocsit. Ebből a pénzből Baján egy marhavagont béreltünk és azzal utaztunk Szulokra. Schauer Péter már várt a szuloki vasutállomáson. Nála laktunk a Petőfi utcában. Ez a ház ma a Herlett Marika szüleié. Néhány hónap múlva anyám levelet kapott Kelet-Németországból egy volt bácsalmási menekült sorstársunktól. Tőle tudtuk meg, hogy a bácsalmási pusztán maradt sváb menekülteket még a tél beállta előtt az oroszok vagonokba rakva Németországba visszaszállították.

Az ötvenes évek elején megkaptuk a magyar állampolgárságot én pedig megtanultam magyarul.

Nagyapám 83 éves korában 1956. január 19-én Csurgón, egy szociális otthonban agyvérzésben hunyt el.

Anyám és öcsém 1957 januárjában gyalog Bolhonál átkelve a Dráván visszamentek Jugoszláviába. Rijekában voltak májusig egy dugoseloi sváb ismerősüknél, Bauer Józsefnél, aki borbélyként dolgozott. Itt aztán többen győzködték őket, hogy maradjanak Jugoszláviában. A háborúnak már 12 éve vége, ne sajnálják a dugoseloi vagyont. A földből egyébként is csak nagyon keservesen lehet megélni. Rijekában viszont biztos megélhetést nyújt a turizmus. A szállodákban a gyárakban sosincs elég munkáskéz. Anyámék azonban az első adandó alkalommal vonatra szálltak és az 56-os magyar menekültekkel Stuttgartba utaztak. Ott találtak új hazára, ott élték le az életüket.

En Szulokban férjhez mentem, mindent a nulláról kezdtem. A jugoszláviai vagyonunkért soha senki nem kárpótolt egyetlen fillérrel sem. Egy fiam és egy lányom van. A fiam itt él velem Szulokban. A lányom azonban a nyolcvanas években Németországba utazott és ott alapított családot.

Öregségemre van egy gyakran visszatérő álmom, melyben újra és újra megelevenednek a bácsalmási megpróbáltatásaink, olyankor nagyon gyötör a kétségbeejtő gondolat, hogy a családom elveszik, nekünk nincs semmink, mi nem kellünk senkinek...

A bácsalmási halotti anyakönyvben 31 jugoszláviai – nevük alapján „sváb” – elhunyt személy található a kérdéses időintervallumban:

1./ **PAPES PAULA** 10 hónapos +1945.07.04., APJA: János, ANYJA: Pfeifer Erzsébet, Lakcíme: Szmrka (?) Jugoszlávia

2./ **SCHILL FRIDA** 3 hetes + 1945.07.20. Vasúti kocsiiban találták apja: János, anyja: Schmidt Krisztina

Lapszám 207. Pagina		A bácsalmási plébánia egyházban Ex Parochialis Ecclesiae Matricula					
Folyószám Numerus currentis		A meghaltak defunti (ae)		Neme Sexus		Vallása Religio	Emlékező Annotatio
A halálzás éve, havi és napja Annus, mensis et dies mortis		veveték- és keresztnéve, társadalmi állása; úgyszintén szüleinek vagy házastársának neve, társadalmi állása és vallása Nomen et cognomen, etusque conditio; item parentum, vel conjugis, eorumque conditio et religio		Származási és lakhelye, házszám Locus originis et domicilii (nr. domus)	férfi masc.		
109.	20.	1945. július	Schill Frida munkácsi család gyermeke	Vasúti kocsiiban müllett és ugyanarra vas. kocsiiban találak.	-	nő	3. 20. / 20. / 1945.

meghaltak anyakönyve 1945. évben. Mortuorum anno				Észrevételek Observationes
Betegség vagy a halál más neme Morbus vel alia causa mortis	El volt-e a haldoklók szentségeivel látva? Num fuerit proventus sacramentis moribundorum?	A temetkezés helye és ideje Locus, annus, mensis et dies sepulturae	A temetést végzőnek neve és hivatala Nomen et officium sepelientis	
velszületett gyermek	~	Bácsalmási Kálmária 1945. július. 21.	János P. A. Köfű	munkácsi család gyermeke

R.kat. anyakönyv, Bácsalmás; forrás: <http://archivum.asztrik.hu/>

3./ **LAHNER MÁRIA** 75 éves + 1945.05.16. Mlatár József cipész felesége, horvátországi lakos

4./ **HAHN JÓZSEFNÉ** 69 éves +1945.07.06. apja: Ackermann János, anyja Knéhz Magdolna; sz: ACKERMANN TERÉZ, Lakcíme: Kukujevci Jugoszlávia

5./ **SCHNEIDER MÁRIA** 10 éves, apja: Schneider Ferenc, anyja: Mőteger Erzsébet, lakcíme: India Jugoszlávia, Elhalt: Teleki szőlők 228. (Bácsalmás) fertőzött bélhurut

- 6./ **SCHÄFFER LŐRINC**NÉ születése neve ismeretlen + 1945.07.13.
 * Versec , (YU) 81 éves, halál helye: Kálvária sor 6.
- 7./ özv. **FUTROVSZKY JAKAB**NÉ születési neve ismeretlen + 1945.07.16., *Palánka (YU) 83 éves, halál helye: Bácsalmás Sörházmajor
- 8./ **OBERSKIRSCH JÓZSEF** napszamos +1945.08.05., *Veliskovac (YU) 73 éves, halál helye: Bácsalmás Sörházmajor

Folyószám	A bejegyzés ideje (év, hó, nap)	Az elhalt neve (születési, házassági, anyai)	Az elhalt						Az elhalt korát, az elhunytak nevét, az elhalt lakóhelyét	A halál oka
			családi és utóneve, állami (foglalkozási), lakóhelye	valóságos	életkori	házasfratárának családi és utóneve	születési családi és utóneve	születési helye		
1945 aug 6	1945 aug 5	Oberskirsch József	Palánka, Versec	72	72	Versec	Versec	Versec	Versec	szívinfarktus
		Futrovsky Jakabné	Palánka, Versec	83	83	Versec	Versec	Versec	Versec	szívinfarktus

Polgári anyakönyv, Bácsalmás; forrás: <https://familysearch.org/>

- 9./ **GARTNER MIHÁLY** + 1945.08.05., *Drenovci (HR) 83 éves, apja: Lőrinc, anyja: Plattner Magdolna, halál helye: Bácsalmás Vöröserdő
- 10./ **HERNETH GYÖRGY**NÉ született: **KLEINER ANNA**, +1945.08.06. * Palánka (YU) 65 éves
- 11./ **ZUNDL JÁNOS** földműves + 1945.08.07. *Hodság (YU) 56 éves halál helye: Kunbaja
- 12./ **FREI JÁNOS** 28 napos + 1945.08.06. apja: János, anyja: Gattler Mária Ujfutok (YU) halál oka: bélhurut
- 13./ **DRISZLER SIMON** + 1945.08.14. 66 éves, *Sajkásszentiván (YU) halál oka: gyomor hurut, halál helye: Teleki szőlő 86 (Bácsalmás)
- 14./ **MANTEL-LACHNER MÁRIA** +1945.08.15. * Krusevje (YU) 75 éves halál helye: Kunbajapuszta 162, halál oka: végkimerülés
- 15./ **Dr. PILLER JAKAB** körzeti orvos +1945.08.14. * Tóváros (YU) 44 éves halál oka: tüdőgümőkor és vastagbélhurut, halál helye: Bácsalmás. Rákóczi 36.
- 16./ **PFUHL PAULA** + 1945.08.14. *Dernje (YU) 4 éves apja: Mátyás, anyja Müller Anna, halál oka: tüdő- és mellhártyagyulladás, halál helye: Bácsalmás Széchenyi 37.

Folytatás	A bejegyzés ideje (év, hó, nap)	Az elhunyt neve (év, hó, nap, keresztnév, anyja)	Az elhalt					Az elhunyt lakóhelye, az elhunyt anyja neve, az elhunyt anyja lakóhelye	A halál oka
			családi és utóneve, aliasa (logatározás), lakóhely	vallása	életkora	hírvetéseinek családi és utóneve	családi és utóneve		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	1945 2008 1/11	1945 2008 1/11	Paula Mária Kunbajapuszta		62				
			Fülöp		62				
			Fritz Margit		62				
			Ignác		69				
			József		78				
			József		46				
			Herman		18				
			Józsefné		62				
			Erzsébet		6				
			Mártonné		82				
			Mária		68				
			Sebestyén		57				
			Jánosné		79				
			Jánosné		80				

Polgári anyakönyv, Bácsalmás; forrás: <https://familysearch.org/>

17./ **SZENTEF MÁRIA** +1945.08.17. Ecska? (YU) apja: János, anyja Hartich Anna, halál oka: tüdőgyulladás, halál helye : Kunbaja puszta 162, élt: 2 hónapot

18./ **OPPERMANN ZSOFIA** + 1945.08.24. apja: Fülöp, anyja: Fritz Margit 62. éves * Cservenka (YU), halál oka: tüdőgyulladás

19./ **LACHNER IGNÁC** földműves+ 1945.08.30. *Krusevje (YU) 69 éves, halál helye: Kunbajapuszta, halál oka: aggkori végkimerülés

20./ **MEDITZ JÓZSEF** földműves + 1945. 08. 29. *Krusevje (YU) 78 éves, halál helye: Kunbajapuszta, halál oka: aggkori végkimerülés

21./ **WEILAND JÓZSEF** borbély + 1945.09.02. *Őrszállás (YU) 46 éves, halál helye: Bácsalmás, Széchenyi u. 13., halál oka húsmérgezés

22./ **STALCZER HERMAN** + 1945.09.01. *Krusevje (YU) 18 hónapos, apja Fülöp, anyja: Ruppe Karolina, halál helye: Bácsalmás Kunbaja puszta, halál oka: bélhurut

23./ **MEDITZ JÓZSEFNÉ** + 1945.09.01.*Krusevje (YU) 62 éves halál helye: Bácsalmás, Kunbajapuszta, halál oka: aggkori végkimerülés

24./ **MAJANO (?) ERZSÉBET** + 1945.09.11. *Krusevje (YU) 6 éves, halál helye: Bácsalmás, Kunbaja puszta 176.

25./ **KOCH MÁRTONNÉ** sz.: Berger Hédi +1945.09.09. *Zsáblya (YU) 82 éves halál helye: Bácsalmás Szt. János u. 31., oka: tüdőgyulladás

26./ **KRAUTHEIM MÁRIA** + 1945.09.09. * Újsavé (YU) 68. éves, halál helye: Bácsalmás Sörházmajor, halál oka: gyomorhurut

27./ **MAYER SEBESTYÉN** + 1945.09.13. *Bácsordas (YU) 57 éves halál helye: Bácsalmás, kézműves 22., halál oka: véres agyaguta

28./ **SCHLINGER JÁNOSNÉ** + 1945.09.19.*Nemesmiletics (YU) 79 éves, halál helye Kunbajapuszta, oka: aggkori végkimerülés

29./ özv. **LÉCZER JÁNOSNÉ** sz. Virág Regina + 1945.10.05. * Szlatinik (YU) 80 éves halál helye: Bácsalmás Jokai telep, oka: aggkori végkimerülés

30./ özv. **STRASSER ANTALNÉ** sz. Ebergényi Anna + 1945.10.12. *
BACEVAC (YU), Horvátország 38 éves, apja : néhai Ebergényi
 Gusztáv, anyja: néhai Dolánszki Lujza, halál helye: Bácsalmás
 Juliskaháza,

165	10	1945. október	Ebergényi Anna + Strasser Antal mátkai férj öregje	Petőfi - u. 9	Bácsmács	Bácsalmás	Juliska háza	=	nő	38	1945. 10. 12.	Halálhelye
166	12.	1945										

R.kat. anyakönyv, Bácsalmás; forrás: <http://archivum.asztrik.hu/>

31./ **DECH VILMOS** + 1945. 10.11. *Cservenka (YU) 54 éves, halál
 helye: Kunbaja puszta, oka: szívszélhűdés

AZ EGYESÜLET KIADÁSÁBAN MEGJELENT KÖNYVEK:

1. Riszt András: Nagyárpád község családkönyve 1723-1945
2. Ament Andor: E L E K benépesítése a törökvész után (1724-1800)
3. Amrein Ferenc - Amrein Ilona - Auth Szilvia: A Baranya megyei katolikus települések Mecseknádasd és Óbánya családkönyve 1721-2007
4. Stefan Rettig - Josef Skribanek † : Vaskút családkönyve 1772 - 1947
5. Maléth István: Gyoma evangélikus családkönyve 1835-1918

	<u>Áruk tagoknak</u>	<u>egyesületen kívülieknek</u>	<u>külföldre</u>
1.	3.000,- Ft	3.500,- Ft	25 €
2.	1.500,- Ft	2.000,- Ft	10 €
3.		ELFOGYOTT!	
4.	9.900,- Ft	9.900,- Ft	59 € (AKdFF-nél)
5.		ELFOGYOTT!	

+ postaköltség

A könyvek megvételével az AKuFF könyvkiadási

Wéber György

Kettős vezetéknevek a kiskunmajsai római katolikus anyakönyvekben 1738 1855 között

Bevezetés

A megkülönböztető ragadványnevek kialakulását nyilván az azonos vezetéknevet viselők egymástól történő könnyebb elkülönítése iránti igény vezérelte. Ezek kialakulása az anyakönyvezés bevezetése előtti időszakra nyúlik vissza, s alkalmasint máig hatóan eléri célját, mert a családkutatóknak gyakran segít a helyes felmenői vonal kiválasztásában. Káoszt, s ezzel a családkutatóknak gyakran kutatási holtponthoz vezet a kettős vezetéknevek elszaporodása, az egy vezetéknevhez rendelt másod-vezetékek számának emelkedése, a másod-vezetékek önállósulása, ill. az azokhoz rendelt újabb ragadványnevek elterjedése, végül mindezek következtelen cserélgetése hozott.

Azaz az anyakönyvekben „A” vezetéknevvvel megjelenő egyén előbb „AB”, majd „AC”, végül hol „B”, hol „C”, hol – horribile dictu! – „BC” vezetéknevekkel szerepel, s az „A”, vagy „AB” nevekre „érzékeny” kutató elakad az adott vonal feldolgozásában.

E dolgozat célja a majsai kettős vezetéknevek számbavételével feltárni annak kialakulási idejét és (olykor önállósuló) körülményeit, a többi vezetéknevvvel való kapcsolatát, a teljes feldolgozottságból adódó információ-többlet birtokában rámutatni a helyes genetikai vonalra, ill. a személyek közötti lehetséges összefüggésekre. A segédanyag lehetőséget ad a Kiskunmajsán genealógiai kutatást végzőknek az anyakönyvekben „megbúvó” adatokat feltárni, az egyéni családfakutatást eredményesebben lezárni. A szerző így is szeretne rámutatni, hogy az anyakönyvek teljes körű kritikai feldolgozásának (vagyis települési családkönyvek létrehozásának) nincs igazi alternatívája a genealógia tárgy körében! Különösen jó példa erre a Macska vezetéknevű dinasztia elkülönítése.

Az egyes másodvezetékek adományozásának vagy „megszerzésének” oka korántsem olyan egyértelmű, mint a jelenség kialakulása. Származási vagy földrajzi helyre (településen kívülre, vagy településrészre), foglalkozásra, testi-szellemi fogyatékosra vagy

tulajdonságra, állat- vagy növénynévre, vallási- vagy etnikai hovatartozásra, polgári jogállásra, betegségre, a hét valamely napjára vagy az év valamely hónapjára, vagyoni helyzetre, történelmi eseményre vagy személyre stb. utal. Kialakulhat a házastárs vezetéknevéből vagy a szülők (rendszerint az apa) keresztnévéből, sokszor azonban nincs megfogható oka. Előfordul, hogy az eredetileg jelzőnek használt másodvezetéknév önállósul (pl. Lódri a Balogh, a Szilágyi a Bíró, a Vadkerti a Tóth mellől, stb.). E munka azonban nem kíván névetimológiai iránymutatást adni, minden kutatónak egyéni lehetősége az érintett vezetéknevek eredetéről, keletkezés-történetéről a tárgykör kitűnő forrásait használni.

A kutatás 1855-tel záródik, mert az ezt követő évek anyakönyvei jól olvashatóak és adatgazdagok.

Alkalmazott rövidítések

M.D. = matrikula defunctorum (halotti anyakönyv)

M.B. = matrikula baptisatorum (keresztelesi anyakönyv)

M.C. = matrikula copulatorum (házastultak anyakönyve)

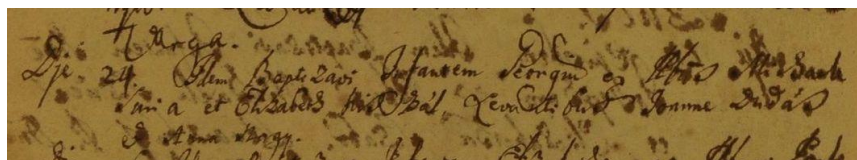
Statisztikai összesség

A három anyakönyv-típusban, valamint a Vegyesházasságok indexében és a Katolizáltak jegyzékében 1855-ig található 44725 anyakönyvi bejegyzésben 1166 féle kettős vezetéknev 8480 alkalommal szerepel, vagy deríthető ki.

Ebből 7865 alkalommal fordul elő a 663 (56,86%) féle „valódi kettős vezetéknev”, s 615 alkalommal szerepel az 503 (43,14%) féle „nem valódi kettős vezetéknev”. Valódi kettős vezetéknev alatt az anyakönyvekben valóban mindkét vezetéknevvel legalább egyszer egy anyakönyvi rekordon belül előforduló nevet értjük, míg a nem valódi kettős vezetéknevek azok, melyek közösen soha nem fordulnak ugyan elő egyetlen anyakönyvi rekordban sem, de az adatok családokba történő rendezése során egy családhoz tartozóan feltárhatók voltak.

Az első kettős vezetéknev bejegyzés a keresztelesi anyakönyv másolatában található: az 1739.aug.11-én még Üllésen keresztelt István gyermek atyja Busa András János volt. Az eredeti anyakönyvben az apa neve Busa János, azaz itt vagy az anyakönyvet másoló tévesztéséről, vagy – s ez a valószínűbb – kettős keresztnévről lehet szó. Ezt követően

a keresztelési anyakönyv 1751.ápr.24.-i, György gyermek kereszteléséről tudósító bejegyzése számol be arról, hogy a gyermek anyja Kispál Erzsébet.

1. sz. kép Részlet a kiskunmajsai r.k. keresztelési anyakönyv I. kötet 77 lapjáról. Az 1751.ápr.24.-i bejegyzésen a megkeresztelt György gyermek anyjának nevében olvasható a majsai anyakönyvek első kettős vezetékneve: „...et Elisabeth Kis Pál levantibus ...” stb. **forrás: KFL-e-archivum**

A házasultak anyakönyvében az első kettős vezetéknev előfordulás az 1742.jan.14.-én még Üllésen házasságot kötő Kucsuro Szegedi Mihály, és a jan. 21.-én házasságot kötő Víg Szegedi István. Valószínűleg itt a „Szegedi” jelző utalás a völegények származási helyére, ugyanúgy, mint az 1754.jan.6.-án házasságot kötő Sóki Kránicz Andrásé.

A halotti anyakönyv első kettős vezetékneve az 1757.febr.14.-én elhunyt Bentsik Csorba Mihályé.

Nem kerültek dinamikus elemzésre a nem valódi kettős vezetéknevek (ezek nagy része ugyanis tévesztés, anyakönyvi elírás vagy a bejegyző egyedi névadásával keletkezett nevek), valamint a valódi kettős vezetéknevek közül a csak egyszer előfordulók. Hasonlóképpen nem lenne értelme a csak egy családon és csak max. két generáción belül (akárhányszor is) előforduló kettős vezetéknevek analízisének (bár ezek épp e kutatással tárultak fel).

A kettős vezetéknevek különböző szempontok szerinti csoportosítása érdekében a feldolgozott iratokból az alábbi kategóriák (iratcsoportok) kerültek kialakításra. (Ezen kategóriák az 1. és a 2.sz., ill. a Melékletben található táblázatok független változóiként nyernekel értelmet!)

1. A Kiskunmajsán 1738-1855 között házasultak anyakönyve, valamint a halotti anyakönyvek között található „Katolizáltak jegyzéke 1752-1871”
2. A Kiskunmajsán 1738-1855 között megholtak anyakönyve
3. A Kiskunmajsán 1738-1855 között kereszteltek anyakönyve

A nem valódi kettős vezetéknevek

Összesített táblázata:

Az 1.-3. iratcsoportban szereplő összes nem valódi kettős vezetéknev gyakorisági megoszlása								
	1x	2x	3x	4x	5x	6x	9x	Összesen
	előfordulók							
db	440	42	7	6	5	2	1	503
alkalom	440	84	21	18	25	12	9	615

1. sz. táblázat A nem valódi kettős vezetéknevek gyakoriság szerint

Fenti okok miatt a nem valódi kettős vezetéknevek további statisztikai elemzésének nincs értelme.

Két példa a nem valódi kettős vezetéknevre

1. Tóth – Mészáros

Tóth István – Víg Ilona házaspárnál a férj neve első Rozália gyermek keresztelési anyakönyvében Mészáros István, a többi 14 anyakönyvi szereplésénél Tóth István. S bár a Tóth vezetéknev 82, míg a Mészáros 12 más vezetéknevvel alkot kettős vezetéknevet, a Mészáros Tóth (vagy Tóth Mészáros) kapcsolat egyszer sem szerepel az iratokban.

2. Győri - Szijártó

A kettős vezetéknev abból eredhet, ha Szijártó Katalin (Dabis Mihály és Bajzak János felesége) valójában Győri János szíjgyártó gyermeke volt. Majsai anyakönyvi igazolása ennek nincs.

Hogy e kategóriát mégis érdemes felállítani, bizonyítja a kilenc alkalommal (9 családnál) előforduló Farkas Bodor kettős vezetéknev. Dacára annak, hogy együttesen a jelzett iratokban egyszer sem fordulnak elő, ráirányítja a figyelmet a Farkas József – Mészáros Erzsébet, és a Bodor István – Kovács Éva házaspárokra.

Az előfordulások ugyanis részben Farkas Erzsébet, Farkas Ágnes, Farkas György és Farkas Gergely nevéhez köthetők, és Farkas

Józsefnek valóban van négy hasonló nevű gyermeke. Ugyanakkor Bodor Éván és Bodor Erzsébeten keresztül a Bodor István – Kovács Éva házaspárra mutat. Életszerű feltételezés, hogy a Farkas Bodor kettős vezetéknevhez e családoknak, sőt esetleg a két családnak egymáshoz valamely formában köze lehet, bár ennek nincsenek direkt bizonyítékai az anyakönyvekben. (Lásd a gyökeret jelentő családokat a Mellékletben!)

A valódi kettős vezetéknevek

A 663 (56,86%) valódi kettős vezetéknev összesített táblázata:

Kiskunmajsán a jelzett iratokban talált kettős vezetéknevek gyakorisági megoszlása néhány önkényesen felállított kategóriában

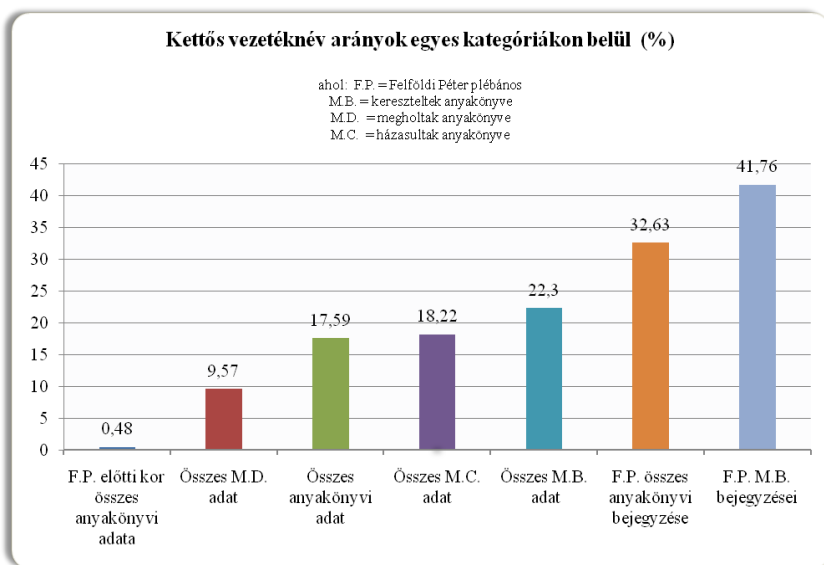
	1.		2.		3.		összesen				Átlag db/név
	db	%	db	%	db	%	alkalom	%	db	%	
Az egyszer előfordulók	36	12,63	7	24,91	176	61,75	283	3,60	283	42,56	1
Az egynél többször előfordulók	801	10,57	1370	18,07	5409	71,36	7580	96,39	380	57,14	19,94
A 2-10-szer előfordulók	119	11,63	232	22,66	675	65,98	1026	13,05	239	35,94	4,29
A 10-nél gyakrabban előfordulók	682	10,40	1140	17,39	4734	72,21	6556	83,37	141	21,20	46,50
Az 52 leggyakoribb	481	10,32	792	17,00	3386	72,68	4659	59,24	52	7,82	89,60
Az összes valódi	837	10,64	1443	18,35	5585	71,01	7865	100	663	100	11,86

2. sz. táblázat Valódi kettős vezetéknevek gyakorisági megoszlása

A 2.sz. táblázat alsó sora megadja a kettős vezetéknevek anyakönyvi típusok szerinti megoszlását is. Látható, hogy az összes kettős vezetéknev több mint kétharmada (71,01%) a keresztelési

anyakönyvekben fordul elő. Ennek oka részben, hogy jellegénél fogva keresztelési anyakönyvi bejegyzésből amúgy is a legtöbb van, másrészt ott gyermekszületésenként mindkét szülőnek feltüntethető a kettős vezetékneve – ha volt. A 663 valódi kettős vezetéknev 52 (7,8%) leggyakoribb képviselője az összes előfordulás közel kétharmadát (59,24%) kiteszi, ugyanakkor a mindössze csak egyszer előfordulók aránya (42,56%) magasnak tűnik. Azaz feltehető, hogy az egyszer képviselt kettős vezetéknevek gyakran „bátor hasraütés” vagy alkalmi ötlet alapján képződtek, míg a gyakori kettős vezetékneveket nem csak gyakran, de talán indokolatlanul is alkalmazták. (Pl. a leggyakoribb Szabó vezetéknev talán akkor is kapott „társat” – s több mint 50 képviselőjéből volt is miből választani -, ha valójában csak „sima” Szabó volt az illető.) Az egyszeri képviselők arányának nagyságát magyarázza a kettős vezetéknevek használatának megugrása idején Majsára érkező, s gyakran az anyakönyvekben csak egyetlen genealógiai esemény erejéig szereplő munkakereső immigránsok arányos növekedése is.

Az 50 leggyakoribb kettős vezetéknev iratfajtánkénti és összesített előfordulással a Mellékletben olvasható.

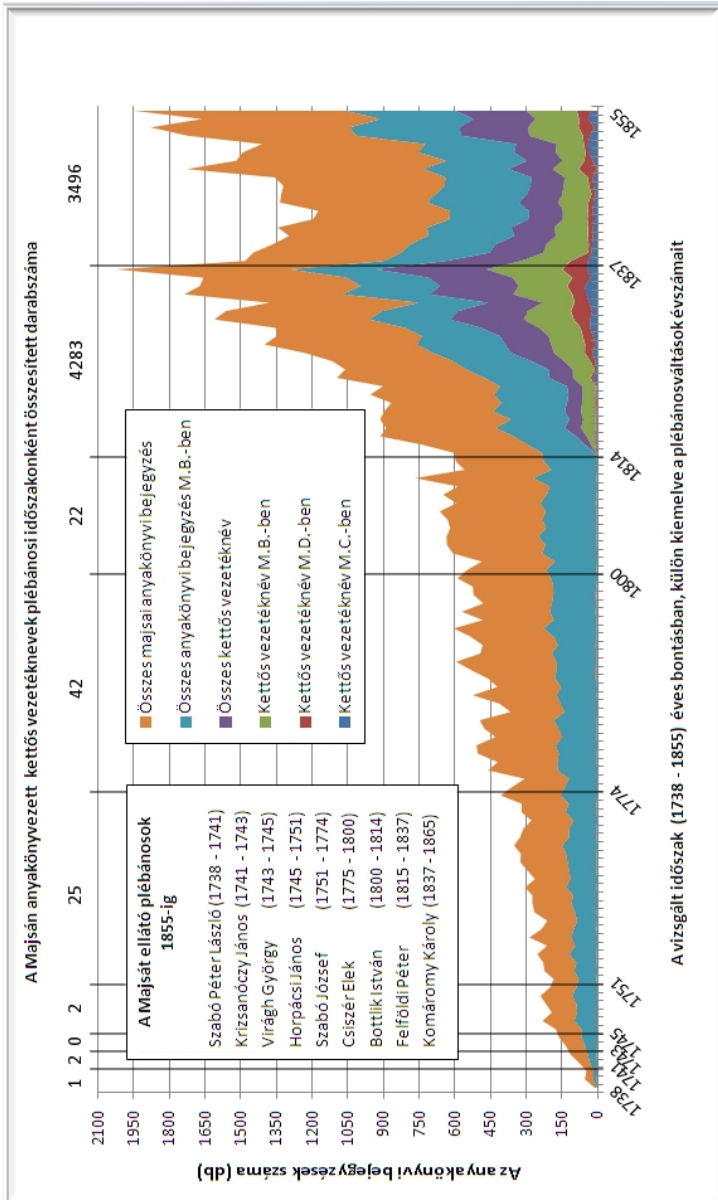

3. sz. táblázat Kettős vezetéknev arányok a jelölt kategóriákon belül

Az önkényesen felállított kategóriákon belüli kettős vezetéknev-arányok rámutatnak arra, hogy a mindenkori bejegyzők a keresztelési anyakönyvben nagyobb előszeretettel alkalmazták a kettős vezetéknevet, mint a másik kettő típusú anyakönyvben. Ezt igazolja a legtöbb kettősnev bejegyzést végző Felföldi Péter plébánosnak a keresztelési anyakönyv javára tett megkülönböztetése is. Mert Felföldi Péter, míg az összes anyakönyvi bejegyzésének 32,63%-ában alkalmazta a kettős vezetékneves megkülönböztetést, addig ugyanő az összes keresztelési anyakönyvi bejegyzésének 41,76%-ában tette ugyanezt. A Felföldi Péter előtti öt plébános által kitöltött 77 év alatt keletkezett anyakönyvi bejegyzések mindössze 0,48%-ának kettős névbejegyzési gyakorisága elvezet a kettős vezetéknevek keletkezési idejének kérdéséhez.

A 4.sz. táblázat alapján okkal feltehető, hogy Majsán (s nyilván a régióban) már az anyakönyvezés megindulása előtti időkben is alkalmazták a dupla vezetéknevet. Igazolja ezt, hogy a Majsát az üllési betelepülők érkezéséig ellátó dorozsmai plébános is kettős vezetéknevet (mégpedig a Majsán, s talán a régióban is leggyakoribb Szabó Pétert) használt, de az Üllésről 1743-ban Majsára települők is éltek e megkülönböztető névhasználati szokással.

A grafikonból nyilvánvaló, hogy évtizedek szerinti lebontásban nem érdemes a kettős vezetéknevek felbukkanását keresni, mert máig tartó divatot egyértelműen a település első majsai származású plébánosa, Felföldi Péter teremtett. Ő, aki gyerekkorából is jól ismervén későbbi nyáját, a szájról szájra élő névhasználati szokást plébánosként már pedánsan rögzítette az anyakönyvekben. Valószínűsíthető, hogy nem csak lejegyezte a már élő kettős vezetéknevet, de olykor ki is találta azokat „kliensei” számára, s nem tagadva ezen eljárás nagy hasznát, sajnos elmondható az is, hogy a következetlen névhasználatlaltal egyben a bevezetőben említett káosz előidézője is ő lett. (E kritika amúgy is csekély élet csökkenti, hogy az anyakönyveket sohasem családfakutatási céllal állították fel!)

4. sz. táblázat Kettős vezetéknevek plébánosi korszakok szerint

Amennyiben tehát a kettős vezetéknevek használata szorosan köthető az anyakönyvek helyes vezetéséért amúgy is felelős plébánosokhoz, ha a megszabott kereteken belül formai és tartalmi sajátosságokkal kitűnik egy-egy plébános „keze nyoma” az anyakönyvekből, akkor érdemes megismerni őket.

Plébánosok (plébánosi korszakok) Majsán

Szabó Péter László	1738 – 1741.máj.15. (dorozsmai plébánosként ellátja Majsát)
Krizsanóczy János	1741.máj.16. - 1743.jún. (üllési plébánosként ellátja Majsát)
1. Virágh György	1743.júl. – 1745.máj.30.
2. Horpácsi (Macska) János	1745.jún.1. – 1751.(ápr.25.-én még biztosan)
3. Szabó József	1751.júl.23. – 1774.máj.10.
<i>Fejér Kornél?</i>	1774.máj.10. – 1775.aug.1.
4. Csiszér Elek	1775.aug.1. - 1800.szept.23.
<i>Tóth István</i>	1800.okt.7.-december 21.
5. Bottlik István	1800.dec.21. – 1814.febr.
6. Felföldi Péter	1814.febr.19. - 1837.dec.21.
Mészáros Pál h. lelkész	1837.dec.22. – 1838.febr.19.
7. Komáromy Károly	1838.febr.20. – 1865.márc.18.
8. Demény János	1865.jún.28. – 1877
9. Csathó Alajos	1878 – 1880
10. Kovács Antal	1880 – 1882
11. Vághegyi Ágoston	1883 – 1905
12. Varga Mihály	1906 – 1935
13. Rétei Gyula	1936 – 1954
14. Pongrácz Elemér, dr.	1954 – 1985
15. Farkas László	1985 – 1994
16. Hajagos Gyula	1994 – 2002
17. Sági Lajos	2002 - 2007
18. Kosik Sándor	2007 –

A kettőnél többször előforduló valódi kettős vezetéknevek néhány példája

Hely hiányában jelen írás nem tartalmazhatja az összes kettős vezetéknev analízisét. Ezek egyenkénti feltárása több éves további kutatómunkát és adategyeztetést igényel, s jelenleg is tart. A teljes

feldolgozott lista [WGy 1]-nél szerepel. Itt demonstrációs céllal a leggyakoribb, és további néhány egyéb kettős vezetéknev elemzése kerül bemutatásra. Zárójelben az első előfordulás ideje.

1. Barcsik Czigány

Előfordulása:

M.C.-ben: 3x (1830.nov.3.)

M.D.-ben: 3x (1829.ápr.23.)

M.B.-ben: 11x (1825.júl.24.)

Összesen: 17 alkalommal

A Barcsik vezetéknevek a Czigányon kívül nincs valódi kettősvezetéknév párja.

A Czigány mindössze egyszer fordul elő önálló vezetéknevként, és vélhetően akkor is nemzetiségi hovatartozást jelöl. (Lásd a Czigány János – Csizmadia Sára házaspár adatait [WGy 1]-nél.) A Barcsik vezetékneven kívül egyszer fordul elő, ekkor a Vancsik vezetéknev párjaként (ez esetben is talán a Barcsik-Vancsik név lejegyzési/olvasási tévesztése?). Elmondható tehát, hogy a Barcsik és a Czigány kizárólagosan összetartozó vezetéknevek a majsai anyakönyvekben. Minden előfordulása direkt, vagy valamelyik leszármazottján keresztül a Barcsik András – Harkai Veronika házaspárra mutat (Lásd őket a Mellékletben). A megkülönböztető jelző háttére vélhetően nemzetiségi hovatartozás, ám ennek nincs anyakönyvi igazolása.

2. Butty Pál

Előfordulása:

M.B.-ben 38x (1769.szept.27.)

M.C.-ben 2x (1833.nov.13.)

M.D.-ben 11x (1820.nov.19.)

Összesen: 51 alkalommal

A Butty vezetéknevek a Pál-on kívül párja még

Bugyi M.B.-ben 1x (1823.jún.5.)

Vak M.D.-ben 1x (1831.szept.18.)

Összesen 2 alkalommal

A Pál vezetéknevek a Butty-on kívül párja még

Balogh M.B.-ben 1x (1845.jún.29.;),

Cseh (1827.máj.13.),	M.B.-ben 5x (1778.júl.20.),	M.D.-ben 4x
György	M.B.-ben 2x (1820.szept.12.),	
Kiss	M.B.-ben 3x (1751.ápr.24.),	
Nagy (817.dec.9.),	M.B.-ben 43x (1797.aug.11.),	M.D.-ben 19x
Mihály	M.C.-ben 2x (1847.aug.30.),	
Nélküli	M.B.-ben 1x (1827.nov.22.),	
Patyi	M.B.-ben 2x (1833.máj.15.),	
Tóth	M.B.-ben 2x (1844.szept.7.),	
	M.B.-ben 14x (1822.aug.30.)	M.D.-ben 5x
	(1842.ápr.12.)	
	M.C.-ben 5x (1850.máj.13.),	

Összesen 108 alkalommal

A Pál kettős vezetéknev feltehetően a többi előfordulás során is utalás a vezetéknev Pál keresztnévet viselő tagjára. A gyakori keresztnévre történő utalás magyarázza magas előfordulását!

A Butty Pál kettős vezetéknev minden előfordulása a Butty Pál – Cseri Anna házaspár (lásd a Mellékletben) valamelyik leszármazottjára mutat, ha elfogadjuk azt az életszerű feltételezést, hogy Butty Lőrinc e házaspár gyermeke volt. (Avagy fordítva: ez az elemzés rámutat arra, hogy Butty Lőrinc a B. Pál – Cseri Anna házaspár gyermeke volt!)

A Butty Pál – Cseri Anna házaspárnak az adatok alapján feltehetően Bálint Katalin férje, Butty József is gyermeke volt, ám náluk azért nincs a Butty Pál kettős vezetéknev előfordulás, mert ők utódjaikkal együtt elhunytak még Felföldi Péter plébános regnálásának kezdete (1814) előtt. Márpedig az 51 Butty Pál előfordulásból mindössze öt keletkezett Felföldi Péter beiktatása előtt, 28 a működése idején, és 18 a halála után (amikor már „divatot csinált” a kettős vezetéknevek használatából!)

3. Hegedűs Mihály

Előfordulása:

M.B.-ben 3x (1834.aug.12.)

M.C.-ben és M.D.-ben nem szerepel.

Lásd még az Árvai György – Hegedűs Anna házaspárnál.

Kizárólag a Hegedűs Mihály – Darás Ilona házaspár gyermekeivel (Anna, István, harmadik Erzsébet) kapcsolatban fordulnak elő,

vélhetően más Hegedűs (talán Hegedűs Mihály tetsvére) gyermeke(ine)k megkülönböztetésére. Nyilvánvaló tehát, hogy használatával a kettős vezetéknevet viselők apjára történt (dinasztikus) utalás.

4. Hulman Mara

Előfordulása:

M.D.-ben 6x (1834.aug.22.),

M.B.-ben 18x (1820.nov.6.),

Összesen 24 alkalommal

Ahogy a Hulman kizárólag csak a Mara vezetéknevű párja, fordítva is igaz: a Mara kizárólag csak a Hulman vezetéknevűvel fordul elő a majsai anyakönyvekben. A kettős vezetéknevű megjelenése a Hulman János – Szegény Mária házaspárra (lásd a Mellékletben) mutat, minden előfordulása az onnan való leszármazottságról tanúskodik, azaz talán a feleség Mária keresztnevének becézett alakja vált második vezetéknevvé!

5. Nagy Trungel

Előfordulása:

M.B.-ben 16x (1829.jan.31.),

M.C.-ben 4x (1843.nov.22.),

M.D.-ben 2x (1838.nov.21.),

Összesen 22 alkalommal

A Trungel (egyéb előfordulási alakjaiban Trunger, Drungel, Drunger) kizárólag a „Nagy” vezetéknevű párjaként fordul elő a majsai adatbázisban. Sem önálló vezetéknevként, sem mint a „Nagy”-on kívül más vezetéknevek párja, nem bukkan fel.

A „Nagy” vezetéknevű 74 más vezetéknevűvel alkot kettős vezetéknevet. Ebből 32 nem valódi, 42 előfordulás (az alábbi megköttéssel) valódi kettős előfordulás. Leggyakoribb párja a Bakró (149 alkalom), a Herda (80), a Pál (65), az Abonyi (44), az Imre (37), a Kiss (31), a Trungel (22). A többi párral 10 alatti előfordulással alkot kettős vezetéknevet.

A valódinak értelmezett Nagy vezetéknevű (talán jelentős) része kétségtelenül mégsem valódi kettős vezetéknevű, hanem

□ megkülönböztető jelző az adott család ifjabb tagjától. Pl. Nagy Kővágó feltehetőleg egy idősebb Kővágóra vonatkozik.

□ a Nagy vezetéknevű párja olyan keresztnév, mely a bejegyzett személy apjára utal(hat). Pl. Nagy Péter József esetén feltehető, hogy Nagy Józsefnek Péter volt az apja, s nem egy Nagy Péter nevű, kettős vezetéknevet akár generációk óta viselő család József gyermekéről van szó.

Ezeket az előfordulás gyakoriságával (helyesebben annak hiányával) lehet csak elkülöníteni a valódi kettős Nagy vezetéknevektől.

A Nagy Trungel kettős vezetéknevű esetében nincs értelme majsai gyökerekről beszélni, az adatok elemzéséből egyértelmű, hogy ők több vonalon is, de bevándoroltak Majsára. Az anyag legalább 3 különböző Nagy Trungel ág (Nagy Imre – Halász Ilona; Nagy Imre Jakab – Csanádi Anna; Nagy Gábor – Csontos Eszter) 11 családját tartalmazza úgy, hogy közülük 4 családot csak a Nagy Trungel kettős vezetéknevű kapcsol e csoporthoz. A 11 család (vagy azok egy része) genealógiai értelemben biztosan összetalálkozik a múltban, s erre bizonyítékot a kiskunfélegyházi és a kiskunhalasi anyakönyv szolgálthat.

6. Ruskó Hunyadi

Előfordulása:

M.B.-ben 84-szer (1815.dec.31.)

M.C.-ben 5-ször (1829.nov.23.)

M.D.-ben 8-szor (1830.szept.21.)

Összesen 97 alkalommal

Fentiekén túl a Ruskó vezetéknevű a Szerezlai, a Korom és a László vezetéknevekkel fordul elő, mindegyiknél a keresztelési anyakönyvben, mindegyiknél kétszer.

A Hunyadi vezetéknevűnek párja még a Sikár (M.C.: 1, M.B.: 3), a Torma (M.B.: 1), a Varga (M.C.: 1, M.D.: 3, M.B.: 10), a Czonkó (M.B.: 1), a Csizmadia (M.C.: 1), a Csonka (M.C.: 2, M.D.: 2, M.B.: 26), a Farkas (M.C.: 2), a Judika (M.D.:4, M.B.: 6) és a Nagy (M.D.: 1) vezetéknevű.

Az előfordulások a Ruskó vezetéknevűek között a Ruskó István – Péntek Borbála, a Hunyadi vezetéknevűek között a Hunyadi Mátyás – Vékony Erzsébet házaspárra vezethetők vissza. (Lásd a Mellékletben.) Logikusak látszik még a Hunyadi István – Ruskó Judit házaspár, mint a

kettős vezetéknev gyökere, de hozzájuk egyelőre nem vezet igazolt kapcsolat. Ehhez igazolni kellene, hogy Vékony Erzsébet férje a házaspár gyermeke volt. Amennyiben pedig beigazolódná, hogy Péntek Borbála férje, Ruskó István is a Hunyadi István – Ruskó Judit házaspár gyermeke, akkor a Ruskó Hunyadi kettős vezetéknev eredete bizonyíthatóan meg lenne. Ugyanakkor a Hunyadi Béla – Baranyi Judit házaspár Anna nevű gyermekét is Hunyadi Ruskó Annának írja a halotti anyakönyve.

7. Szabó Péter (A leggyakoribb kettős vezetéknev)

Előfordulása:

M.B.-ben 341-szer (1816.szept.6.)

M.C.-ben 63-szor (1823.nov.17.)

M.D.-ben 100-szor (1821.okt.30.)

Összesen 504

A majsai anyakönyvek első „Szabó Péter” kettős vezetéknevre történő utalása azonban sokkal korábbi. A Szabó András – Gömöri Ilona házaspár 1760.márc.28.-án keresztelt Judit gyermekének keresztelési anyakönyve szerint az apa neve Péter András.

A „Péter” vezetéknev a Szabó, Tóth, Kiss és Nagy vezetéknevek párjaként, ill. 11 családnál önálló vezetéknevként fordul elő, s feltehetően mindig dinasztikus utalásként jött létre. Emiatt vélelmezhető, hogy önálló előfordulásai is valamely – feltáratlan, de zömmel nyilván a „Szabó” – vezetéknevhez kapcsolhatók.

A „Szabó” vezetéknevnek 49 további párja létezik, melyek többsége egyben önálló vagy más vezetéknevekkel párban szereplő vezetéknev, s mindössze öt (Dörmöli, Galiba, Köteles, Révész, Tartia), kizárólagos párja van.

A „Szabó” a Péter után a Sipos (113), a Surján (46), a Dámszűrös (31) és a Kis (12) nevekkal fordul elő leggyakrabban, a többi 45 névvel 10 alatti (leggyakrabban egyszeri) az előfordulása.

A Szabó Péter kettős vezetéknev az alábbi kategóriákban fordul elő a három anyakönyv típusban:

- Házasságon kívül gyermeket szült anya: egy fő (1 alkalommal)
- Csak a házassági anyakönyvben: hét házaspárnál. (E kategória két szereplője 4 alkalommal keresztszülőként is megjelenik. A hét házaspár azért csak a házassági anyakönyvben szerepel, mert vagy az esküvőt követően elköltöztek, vagy az anyag lezárásáig nem volt idejük gyermeket nemzeni.)

- Házassági és a keresztelési anyakönyvben is szereplők: 39 család
- Csak a keresztelési anyakönyvben szereplők: 32 család
- Halotti anyakönyvben alanyi jogon (ebből családot alapított 16 fő, családot nem alapított: 1 fő)
- Halotti anyakönyvben házastársi jogon (16 fő)
- Keresztelési anyakönyvben önálló keresztanyaként: öt fő (11 alkalommal)
- Csak keresztszülők: két házaspár (1-1 alkalommal)
- Házassági anyakönyvben tanúként: öt férfi (12 alkalommal)
- Halotti anyakönyvben szülői (minden esetben apai) jogon (67 fő)

Nyilvánvaló, hogy dinasztikus besorolással csak az első hat kategória (az átfedések miatt pontosan meg nem határozható) mintegy 71-75 családja esetében érdemes keresni a Szabó Péter kettős vezetéknev gyökerét (gyökereit). Látni kell azonban, hogy a Szabó Péter kettős vezetéknev megjelenése Felföldi Péter plébános idejére tehető, s azonnal minden kategóriában a leggyakoribb kettős vezetéknevvé vált. Azaz, a kettős vezetéknev biztosan korábban is jelen volt a településen, de épp gyakorisága okán nem lehet egyetlen családra visszavezetni a kettős vezetéknev eredetét. A „Szabó Péter” kettős vezetéknev gyakorisága sajnos párosul az ezeket viselők keresztnév-gyakoriságával (János, József, András, Mihály és Pál keresztnévű Szabó Péterek), melynek következménye a dinasztiaikutásban a sok alternatívás holtpon. Egyszerűbben szólva, nem határozható meg a kettős vezetéknev majsai gyökere, sőt, ez az eredet vélhetően nem is Majsai! Más lehetőség híján érdemes felsorolni a legidősebb, biztosan Szabó Péter nevű családokat. Nem jelenti azonban ez azt, hogy csak ezek a családok, vagy leszármazottaik voltak Szabó Péterek. S ellenkezőleg is igaz: a névgyakoráság miatt valószínűleg a településre az idők során érkező Szabó-k között folyamatosan voltak (vagy nevezték őket itt el plébánosi önkénnyel) Szabó Péternek, akik nem kapcsolhatók majsai anyakönyvi adatokkal a felsorolt családokhoz!

A legkorábbi Szabó Péter előfordulások:

□ Az 1746.jan.23.-án házasodott Szabó András – Gömői Ilona házaspár Lukács gyermekével, majd ennek János gyermekével és emennek András gyermekével kapcsolatban.

- Az 1771.nov.24.-én házasodott Szabó András – Csábi Ilona házaspár (De csak ha az 1786.febr.19.-én született József gyermekük Vékony Teréz férje volt.)
- Az 1790.febr.7.-én házasodott Szabó József – Hunyicska Erzsébet házaspár József és Imre gyermekével kapcsolatban.
- Az 1789.nov.27.-én házasodott Szabó József – Csontos Ilona házaspár József és Mihály nevű gyermekével kapcsolatban.
- Az 1777.nov.10.-én házasodott Szabó Mihály – Fazekas Rozália házaspár Mihály (majd ennek Mihály nevű gyermekével), József (majd ennek Mihály nevű gyermekével) és János nevű gyermekével kapcsolatban.
- Az 1789.nov.22.-én házasodott Szabó Mihály – Csontos Ilona házaspár Mihály nevű gyermekével kapcsolatban.

8. Varga Süket

Előfordulása:

Csak ötször, és csak a keresztelési anyakönyvben fordul elő, mindössze négy családot érintve, s viszonylag rövid intervallumban.

M.B. 1838.okt.28.; 1839.dec.29.; 1842.ápr.19.; 1845.márc.6.; 1853.febr.20.;

A „Süket” vezetéknevként más alkalommal nem fordul elő, ezért életszerű a feltételezés, hogy ez inkább egy Varga vezetéknevű testi fogyatékkára utaló jelző.

A „Varga” vezetéknevnek 19 valódi és 13 nem valódi vezetéknevű párja fordul elő.

A nem valódi vezetéknev-párok: Csipkés, Csizmadia, Farkas, Fekete, Lengyel, Németh, Oláh, Szabó, Szűcs, Torma, Túri, Valkai, Varjú.

A valódi vezetéknevű párok (zárójelben az előfordulás gyakorisága): András (1), Antal (1), Baróczi (1), Bojtok (1), Czukor (1), (Szent)Dudás (3), Halbőr (17), Juhász (1), Kovács (1), Megyes (3), Nagy (3), Sipos (3), Süket (5), Szögi (1), Takács (2), Hunyadi (14), Molnár (2), Tóth (1), Trója (6).

Varga András (Nagyfejű Veronika férje), Varga István (Bodor Anna férje), Varga János (Juhász Rozália férje) és Varga József (Nemes Erzsébet férje) személyeknél szerepel „Süket” másodvezetéknév. Ennyi süket Varga biztosan nem élt a településen, de koruk alapján lehetnek testvérek. Az adatfeldolgozottság jelen szintjén nem lehet eldönteni, hogy Klinkó Erzsébet, vagy Bús Anna férjeként szereplő Molnár Varga

Pál lehetett az apjuk (aki - ezek alapján - talán valóban süket volt). Valószínűsíthető azonban, hogy a Varga Pál – Klinkó Erzsébet házaspár a majsai eredet, mert Molnár Varga Pál gyermekeinél eltűnik a „süket” jelző. (Lásd őket a Mellékletben!)

9. A Horpácsi Macska, a Kácsor Macska és a Pöszmet Macska kettős vezetéknevek elkülönítése

A ma is gyakori Macska vezetéknev az alábbi vezetéknev-párokkal fordul elő 1855-ig (db).

MB.-ben László (1), Kiss (26), Horpácsi (8), Kácsor (41), Pöszmet (106)
össz.: 182

MD.-ben Csábi (1), Kiss (5), Horpácsi (3), Kácsor (8), Pöszmet (15)
32

MC.-ben Kiss (1), Horpácsi (13), Kácsor (4), Pöszmet (9)
27

összesen: 241

Ebből (zárójelben a legkorábbi előfordulás éve)

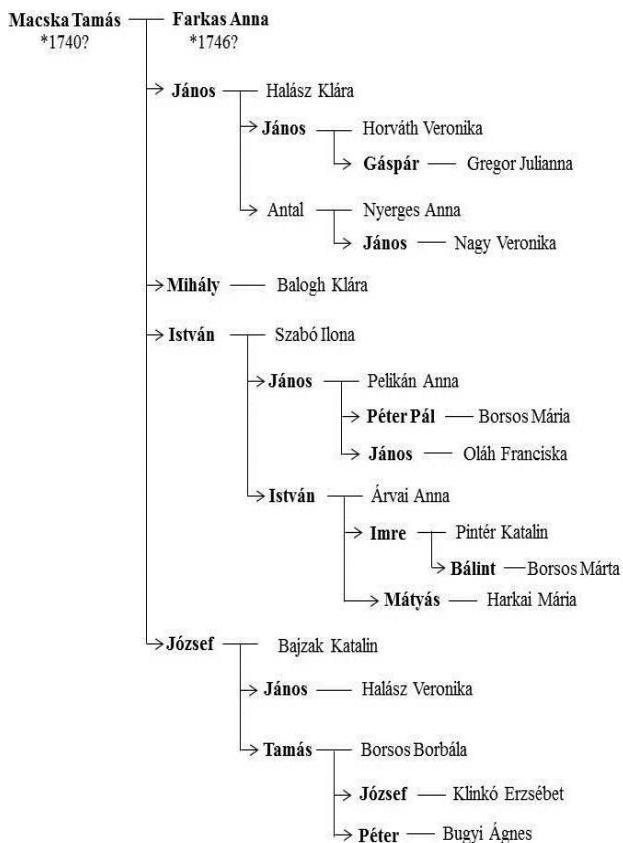
László	1	(1837)
Csábi	1	(1834)
Kiss	32	(1817)
Horpácsi	24	(1839)
Kácsor	53	(1828)
Pöszmet	130	(1817)

A Kiss Macska kettős vezetéknevvel jelen írás nem foglalkozik, mert részben nem önálló kettős vezetéknevként jelennek meg, hanem az idősebb Macska családok azonos keresztnévű, fiatalabb ((kis) tagjainak elkülönítésére, jelzőként. Részben pedig Macska – Kiss (ill. Kiss – Macska) vezetéknevű, már Majsán házasságot kötött házastársak leszármazottait jelöli. Ennek részben gyökere lehet, a Kiss Mihály – Macska Erzsébet házaspár. A Kiss vezetéknev pártól eltekintve a Macska vezetéknev alapvetően négy alakban fordul elő:

- a „sima”, minden egyéb jelző nélküli Macska
- a Horpácsi Macska
- a Kácsor Macska
- a Pöszmet Macska

A Pöszmet eredetére vagy jelentésére nem ad magyarázatot egyik anyakönyv sem, feltehető azonban, hogy az egyidejűleg megjelent Horpácsi és Kácsor Macskák elkülönítésére használta a népnyelv a Pöszmet jelzõt, nyilván, az ezektõl eltérõ származás rögzítésére.

A máig meglévõ Pöszmet Macska kettõs vezetéknev májsai gyökere a Macska Tamás – Farkas Anna házaspár, ahol az elsõ és e családnál egyetlen Pöszmet megjelenés a férfi (+1826.aug.25.) halotti anyakönyvében szerepel. Tehát vagy Macska Tamás „vívta ki” a Pöszmet jelzõt Májsán, vagy már hozta magával Májsára ezt az attribútumot. Ezt követõen János, István és József gyermekeinél, ill. azok generációkon keresztül leszármazottainál, máig meglévõ módon, és csak náluk fordul elõ a Pöszmet Macska kettõs vezetéknev.

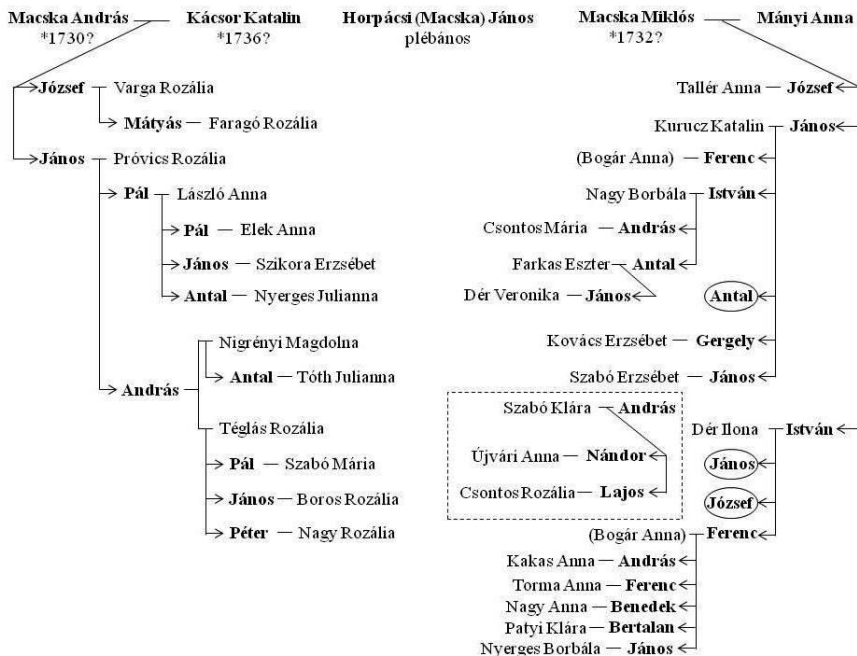

Macska Pöszmet dinasztia Kiskunmajsán 1738- 1860

A Horpácsi és a Kácsor másod-vezetéknev megjelenése, összetartozásuk, ill. végső soron egymástól való elkülönülésük is egyértelműen feltárható, ill. igazolható. Az adatelemzésekből kitűnik, hogy minden Kácsor horpácsi származású (a Horpácsi Macskákhoz hasonlóan), de éppen az elkülöníthetőség érdekében a Horpácsról érkezett Macskák egyik ágát (a Kácsor Katalinnal házasságot kötött Macska András leszármazottait) nevezték el Kácsor Macskának, míg a „sima” horpácsi ág maradt meg Horpácsi Macskának. A közös gyökeret Majsa második plébánosa Horpácsi (Macska) János jelentette, ő 1744 – 51 között regnált Majsán. Ezt megelőzően Szebenben volt plébános, majd nyugdíjazása után Vácra került, ahonnan élete végére szülőfalujába, Horpácsra költözött, ott is hunyt el. Feltehető, hogy Majsára érkeztek vele jött (Tápiósülyből, vagy ezen településen keresztül) egy András és egy Miklós nevű rokona (testvérei, vagy unokaöcsei) is. András (talán Tápiósülyön, mert ott is született gyermekük, de lehet, hogy még Horpácson) Kácsor Katalint vette el feleségül. Miklós pedig (szintén még talán Horpácson) Mányi Annát vette feleségül. A Macska András – Kácsor Katalin házaspár leszármazottai (és csak ők) viselték, ill. máig tartóan viselik a Kácsor Macska, míg a Macska Miklós – Mányi Anna házaspár leszármazottai (és csak ők) viselték a Macska Horpácsi kettős vezetéknevet.

Az ábra bal oldala (vagyis a Kácsor Macska ág) egyértelmű, és minden adata tisztázott. Az ábra jobb oldalán (a Horpácsi Macska ágon) néhány személy helyzetét magyarázni kell, bár az ághoz tartozásukhoz nem fér kétség.

Az egyik probléma a két M. Ferenc személye. Egyikük M. János – Kurucz Katalin, a másik M. István – Dér Ilona házaspár gyermeke, gyakorlatilag azonos korúak, de nem lehet megállapítani, hogy melyikük hunyt el nőtlenként 36 évesen, és melyik vette feleségül Bogár Annát. Az ábrában helyhiány miatt csak az egyik szereplésnél tüntettük fel M. Ferenc – Bogár Anna később házasságot kötött férfi leszármazottait. [Megjegyzendő, hogy ha a M. János – Kurucz Katalin házaspár gyermeke lenne a Bogár Annát feleségül vevő M. Ferenc, akkor a M. Miklós – Mányi Anna házaspárnak János gyermeke volt genetikai értelemben a legsikeresebb leszármazója, hisz így a többi fiának nem maradt család is alapító férfi leszármazottja!]

Macska Kácsor és Macska Horpácsi dinasztia Kiskunmajsán 1738 - 1860

A másik magyarázatra szoruló személy a később házasságot kötött férfi leszármazottaival együtt az ábra jobb oldalán lévő szaggatott vonalas keretbe került. Az utóbb Szabó Klárát feleségül vevő M. András keresztelési adata ugyanis nem szerepel a majsai anyakönyvben, így nincs adat az apja nevééről sem, de a Horpácsi Macskákhoz tartozása egyértelmű. Az anyakönyvből való kimaradásnak több oka is lehet, a legkézenfekvőbb, hogy bármi okból valóban elmaradt a keresztelésének bejegyzése. Az is nyilvánvaló, hogy vagy a M. József – Tallér Anna, vagy a M. János – Kurucz Katalin, vagy pedig a M. István – Dér Ilona házaspár gyermeke. Másik magyarázat lehet, hogy szerepel ugyan a keresztelése az anyakönyvben, de téves néven. A névcserélehetőségek alternatívái ovális keretben szereplnek. (Antal, János és József). Mindhárman megfelelnek András korának, és egyikükről sincs több adat, tehát sem esetleges halálukra, vagy későbbi családalapításukra vonatkozó adat nincs a majsai anyakönyvekben. Természetesen megnősülhettek vagy elhunyhattak mindhárman más településen is, de

tény, hogy mind az adatkimaradás, mind az adattévesztés előfordult az akkori egyházigazgatási gyakorlatban!

Lásd még [WGy 1]nél a Hunyadi Mátyás – Macska Anna, a Csontos Mihály – Macska Rozália, a Nagy György – Macska Ilona, ill. Csala György – Macska Borbála házaspárok nőtagjait, ill. Mányi Erzsébet férjét, Macska Imrét, vagy – talán a Majsára költözők apjaként?? – Macska Istvánt, Macska Ilona férjét. Talán ők is valamelyik dinasztia alapító rokonaként érkeztek Majsára?

Az egyes dinasztiaiák (tehát a Pöszmet, a Kácsor és a Horpácsi, ill. a mindezekről független – és nyilván származási helyükben is eltérő - Macskák) illetően megkülönböztetésének felismerése, majd az ez alapján végrehajtott analízis tette lehetővé a majsai Macskák eredetének ilyen mélységű tisztázását. E nélkül a számos azonos nevű, és nagyjából azonos korú Macskáknak (férfiaknak és nőknek egyaránt) nem lehetett volna feltárni a felmenői ágát! Az azonosítást (az egyes dinasztiaiba sorolást) nehezítette, hogy adott személynek nem minden anyakönyvi megjelenése jelöli a dinasztiahoz tartozás jelzőjét. Ráadásul a nőágakon különösen gyér az ilyen típusú megkülönböztetés. Emiatt a dinasztiaiba sorolás nem lehetett teljes, különösen nem a női Macskák esetében. (Lásd pl. a Macska Erzsébetek helyzetét!)

Mellékletek

1) Források és irodalomjegyzék

- A kiskunmajsai plébánián vezetett anyakönyvek a Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár (<http://archivum.asztrik.hu/ek/?telepules=kiskunmajsja>) on-line adatbázisából, ill. a Magyar Nemzeti Levéltár (NAV; <http://mnl.gov.hu/>) mikrofilmtárából (filmszámok: A5149-A5150 és A5152-A5154)
 - A kiskunmajsai plébánián vezetett „Katolizáltak jegyzéke 1752-1871” (elérése azonos az anyakönyvekével, A NAV mikrofilm tekercein a halotti anyakönyvek között)
 - A kiskunmajsai plébánián vezetett „Vegyes házassági jegyzék 1862-1876” (elérése azonos az anyakönyvével, a NAV mikrofilm tekercein a házassági anyakönyvek között).
 - Csík Antal-Kozma Huba-Takács András: „Kiskunmajsja története” Kecskemét, 1981
 - [HPM] Farkas László: „Historia Parochiae Majsensis”
A majsai plébánia története. Rendbe szedve 1778-tól plébánosa Csiszér Elek és utódai által. Összeállította dr. Pongrácz Elemér fordításának felhasználásával Farkas László plébános. 1994 (Lásd itt: <http://archivum.asztrik.hu> elérés 2011.december)
- E dokumnetum részei:
- [HD] Historia Domus

- Farkas László plébános: A Kiskunmajsai templom története
- [HDG] Halász D. Géza: „Adatok az 'Ellési' településről 1976 (Kiskunmajsa múltja alfejezetben).
- Sorok János: A tószegi r.k. plébánia története 1727 – 1945 (Kiskunmajsa múltja alfejezetben)
- Zsidó Péter: Templomunk építése (In: Kunsági Hírlap)
- Kiskunmajsa múltja a Váczi Egyházmegye történeti névtárából 1915
- Kiskunmajsai plébánosok és káplánok
- Vegyes dokumnetumok (Román katonasírok, A vasúti német kereszt)
- [FSZG] F.Szabó Géza főszerk: „Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye általános ismertetője és címtára” 1930
- Kakuk Mátyás: „A jászkun Conscriptio Zingarorum 1779 személynevei” Az ötödik magyar névtudományi konferencia előadása 1995. augusztus 28–30.-án Miskolc. Magyar Nyelvtudományi Társaság és a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézete Budapest- Miskolc, 1997 (<http://mek.oszk.hu/01700/01716/> elérés 2012.október 12.)
- [KFL] Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár (<http://archivum.asztrik.hu/> e-kutatás, Matricula-Historia-online szolgáltatás)
- Kurucsai Pál – Wéber György: „Regionális családkönyv” Kiskundorozsma, Kiskunfélegyháza, Kiskunmajsa és Üllés római katolikus családjai 1751-ig 2016
- Lakatos Andor szerk.: „A Kalocsa-Bácsi Főegyházmegye történeti sematizmusa 1777-1923” Kalocsa 2002 (<http://archivum.asztrik.hu/?q=oldal/toerteneti-sematizmus>, elérés 2013.máj.8.)
- Marjanucz László szerk.: „Üllés története és népélete” Szeged, 2004 (ISBN 963 216 0169)
- http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/Ulles/index.htm; elérés 2013.máj.8.)
- Szász András „Krizsanótyz János” Kiskunfélegyháza első, templomépítő plébánosa, tanítója. Kiskunfélegyházi Füzetek 2008 (<http://szaszandras.info/konyveim/krizsanotzy.pdf>; elérés 2013.ápr.29.)
- [WGy 1] Wéber György: „Kiskunmajsa és filiái családjai 1738 – 1855” munkacímmel kézirat.
- [WGy 2] Wéber György: „Üllés település családjai 1738 – 1743” kézirat, mely a [HPM] részeként megismert, s Halász D. Géza által jegyzett „Adatok az 'Ellési' településről c. írás javított, kiegészített változata.

2) Kettő család a nem valódi kettős vezetéknevek példájához

Bodor István

*1750-57? +1829.márc.5. Majsza (szifilisz fertőzésben)
∞1778.nov.23. Majsza T: Kókai János és Szabó József

Kovács Éva

*1762-65? +1813.júl.23. Majsza

Gy:

1. István *1780.szept.27. Majsza +1780.okt.4. Majsza
2. István *1781.nov.17. Majsza
3. József *1783.aug.21. Majsza
4. Ádám *1785.jan.2. Majsza +1785.máj.28. Majsza
5. Éva *1785.jan.2. Majsza
∞1805.nov.11. Torma József
6. Erzsébet *1787.jan.29. Majsza +1833.ápr.16. Majsza
∞1805.nov.11. Nigrényi János
7. Katalin *1789.ápr.22. Majsza 96 +1790.nov.4. Majsza
8. János *1791.aug.9. Majsza +1848.aug.18. Majsza
∞1813.nov.8. Horváth Ilona

2∞1839.nov.24. **Varga Ilona** özvegy

9. Mihály *1793.aug.28. Majsza
∞1813.nov.8. Balogh Ilona
2∞1851.nov.17. Hunyicska Zsuzsanna
10. Katalin *1795.aug.30. Majsza
∞1814.nov.7. Farkas Mihály
11. Borbála *1797.jún.9. Majsza +1814.aug.7. Majsza
(Lásd a megjegyzést lent.)
12. Veronika *1797.jún.9. Majsza +1797.aug.17. Majsza
(Lásd a megjegyzést lent.)
13. Rozália *1799.szept.21. Majsza +1799.szept.30. Majsza
14. Rozália *1801.febr.13. Majsza +1801.febr.20. Majsza
15. Rozália *1804.okt.25. Majsza +1804.nov.1. Majsza

3∞ **Varga Erzsébet**

Gy:

16. Rozália *1816.febr.19. Majsza +1818.ápr.8. Majsza
17. Veronika *1818.jan.2. Majsza ∞1835.nov.9. Csontos Dávid
2∞1852.nov.24. Kun Pál özvegy
18. Elek *1821.szept.5. Majsza

19. László *1824.okt.2. Majsja
 20. Teréz *1827.szept.30. Majsja +1829.febr.9. Majsja (fekete himlőben)

Ker: 1.Árvai György és Szöllösi Ágnes; 2.Figura István és Fitzkó Ilona;
 3.Fitzkó Ilona; 4. és 6.-11. és 13. és 15.Halász Katalin; 5. és 14.Rácz Apollónia;
 12.Karsai Apollónia; 16. és 18.-20.Turcsányi Erzsébet; 17.(Olvashatatlan, mert
 tintapacás az anyakönyv.)

Farkas József

∞1746.jan.9. Majsja

T: Mészáros Márton és Hunadi János

Mészáros Erzsébet

*1731?

+1756.febr.1. Majsja

Gy:

1. Erzsébet *1747.ápr.26. Majsja
 2. Imre *1748.nov.4. Majsja
 3. Ágnes *1750.júl.7. Majsja
 4. Ágnes *1752.szept.24. Majsja
 5. Anna *1755.ápr.15. Majsja

2∞1756.febr.29.

T: id. Farkas József és Csikós Márton

Horváth Katalin

Gy:

6. József *1761.márc.21. Majsja
 7. Gergely *1764.márc.12. Majsja
 8. György *1766.márc.21. Majsja
 9. András *1768.nov.21. Majsja
 10. József *1770.nov.25. Majsja
 11. Katalin *1773.nov.5. Majsja +1773.dec.5. Majsja
 12. Ágnes *1775.aug.12. Majsja +1775.aug.12. Majsja
 13. József *1776.nov.29. Majsja

K: 1.-2. és 4.-7.Balogh András és Lakatos Katalin; 3.Szarka Mátyás és Sipos
 Katalin; 8.Balog András és Takács Katalin; 9. és 11.Kaszás Mátyás és Fülöp
 Ilona; 10.Martony Ferenc és Szabó Erzsébet; 12.Czene Ferenc és Jósa Ágnes;
 13.Patyi Márton és Szabó Anna

A valódi kettős vezetéknevek gyökerei

Barcsik András

*1754-65? +1829.ápr.23. Majsza (tüdősorvadásban)

∞1784.jan.11. Majsza T: Farkas István és Stopor Ferenc

Harkai Veronika Sz: Harkai György és Bali Anna

*1767.aug.18. Majsza +1843.febr.3. Majsza K: Kurdis János és Kurdis Ilona

Gy:

1. András *1785.jan.21. Majsza +1785.febr.8. Majsza
2. András *1786.dec.24. Majsza
3. József *1788.dec.14. Majsza 11 +1838.dec.24. Majsza
∞1812.nov.8. Horváth Erzsébet
2∞1830.nov.3. Botos Ilona özvegy
4. Elek *1791.febr.8. Majsza
5. Pál *1793.aug.24. Majsza +1813.máj.27. Majsza
6. Rozália *1795.aug.9. Majsza
∞1817.nov.16. Gubu Ferenc
7. Erzsébet *1797.nov.29. Majsza
(∞Fabik Mátyás vagy Dabis Mihály)
8. Anna *1801.ápr.19. Majsza
∞1820.jan.9. Valentovics János
9. Mihály *1803.szept.10. Majsza
∞1826.nov.6. Szabó Rozália
10. Ilona *1806.febr.11. Majsza +1806. febr.23. Majsza
11. Imre *1808.ápr.1. Majsza +1873.ápr.22. Majsza 942
∞1833.nov.13. Juhász Katalin
2∞1842.nov.23. Géczy Katalin
12. János *1811.nov.15. Majsza
∞1833.nov.13. Tóth Veronika

K: 1.Torma Ágnes; 2. és 5.-7.Bajzak Erzsébet; 3.Bene Anna; 4. és 8.-9.Benke Anna; 10.-11.Kiss Anna; 12.Ferentzi Erzsébet

A férj neve saját házassági, valamint József, Rozália és Anna gyermek keresztelési anyakönyvében Bartsik András, saját halotti anyakönyvében Barcsik Czigány András, András gyermek keresztelési anyakönyvében Barta András, második András gyermek keresztelési anyakönyvében Borsika András, Ilona gyermek keresztelési anyakönyvében Bartos András, Elek gyermek keresztelési anyakönyvében Markó András, János gyermek keresztelési anyakönyvében Ferentzi Erzsébet. A feleség neve a férj halotti, valamint második András, Rozália és Erzsébet gyermek keresztelési anyakönyvében Bali Veronika, Imre gyermek keresztelési anyakönyvében Butty Veronika.

Butty Pál

*1715? +1800.dec.23. Majsza

∞ **Cseri Anna**

*1716-1720? +1788.okt.28. Majsza 371

Gy:

x. Lőrinc	*1742?	+1812.márc.7. Majsza
	∞1763.jan.9. Szabó Magdolna	
x. József	*1743?	+1778.aug.17. Majsza
	∞1773.nov.29. Bálint Katalin	
1. Ilona	*1748.máj.3. Majsza	+1826.jan.24. Majsza
	∞1768.jan.31. Nagyfejú István	
2. András	*1750.okt.22. Majsza	
3. Pál	*1753.jan.22. Majsza	
4. Veronika	*1756.márc.23. Majsza	
	∞1775.febr.13. Gréczi László	
	2∞1790.nov.6. Csontos Mihály	
5. Ágnes	*1759.ápr.24. Majsza	+1803.júl.30. Majsza
	∞1776.nov.4. Juhász Márton	
6. István	*1762.máj.13. Majsza	
	∞1783.nov.9. Pongrácz Erzsébet	
7. András	*1764.nov.20. Majsza	

K: 1-7.Nyerges József és Versegi (Ersegi) Klára

A férj nevét az alábbi változatokban hozzák az anyakönyvek: Bud, Bugy, Budgy, Buty, Búty, Buth, Butypál Pál. A feleség neve Veronika és István gyermek keresztelési anyakönyvében Csere Anna. A Butty Pál kettős névelemzés alapján valószínűsíthető, hogy kettős Butty család költözött a redemptio idején Majsára. Az egyik talán a Bugyi István – Molnár Mária házaspár, a másik a Butty Pál – Cseri Anna házaspár. Utóbbiaknak ideköltözésük idején már volt (Lőrinc és József nevű) gyermekük. Ha ez a(z) életszerű) feltételezés igaz, akkor a majsai anyakönyvben szereplő, és a mai napig megmaradt Butty Pál kettős vezetéknevűek mind e házaspár leszármazottai, s épp a Bugyi (Butty?) István – Molnár Mária házaspár gyermekeinek megkülönböztetésére alakult ki! A gondolatmenet folytatása, hogy Butty Pál és Bugyi (Butty) István testvérek lehetnek.

Hegedűs Mihály

*1758-63?

+1823.ápr.27. Majsza

∞1789.febr.1. Majsza

T: Csábi Márton és Lévai Mihály

Darás Ilona

*1767-72?

+1828.jan.17. Majsza (fulladozó)

Gy:

1. János *1790.márc.1. Majsja 25 +1792.márc.5. Majsja
2. János *1792.máj.14. Majsja +1831.nov.4. Majsja
∞1815.jan.23. Kiss Anna
3. Anna *1796.ápr.5. Majsja +1852.jún.18. Majsja 486
∞1816.nov.11. Árvai György
4. Mihály *1794.szept.14. Majsja
5. István *1798.okt.5. Majsja
∞1826.nov.27. Balogh Anna
2∞1832.jan.10. Szekeres Kása Mária
3∞1844.nov.13. Csordás Erzsébet özvegy
6.Erzsébet *1803.aug.26. Majsja +1809.dec.16. Majsja
7.Mihály *1806.jan.29. Majsja +1809.dec.17. Majsja
8.Elek *1808.máj.6. Majsja +1831.szept.17. Majsja
∞1830.jan.25. Répa Rozália özvegy
9.Erzsébet *1810.nov.26. Majsja
∞1830.ápr.27. Szálás György

K: 1. és 3.-9.Csontos (Tsontos) Ágnes; 2.Varga Anna

A feleség neve saját halotti anyakönyvében Daras Ilona, Elek gyermek házassági anyakönyvében Darós Ilona, István gyermek keresztlési anyakönyvében Darvas Ilona, saját házassági, első János, Mihály és második Erzsébet gyermek keresztlési anyakönyvében Sipos Ilona, Erzsébet gyermek keresztlési anyakönyvében Turtsányi Ilona. A Hegedűs Mihály kettős vezetőknév kizárólag ennek a családnak (Anna, István, és harmadik Erzsébet) gyermekeivel kapcsolatban fordul elő.

Hulman János szolgálja

*1732? +1792.nov.24. Majsja
∞1765.nov.3. Majsja T: Hornyák György és Valkó Márton

Szegény Mária

*1738? Kiskőrös +1793.máj.4. Majsja

Gy:

1. János *1766.aug.16. Majsja
2. Rozália *1768.jan.12. Majsja +1836.júl.28. Majsja
∞1785.nov.7. Szekeres József
3. György *1771.ápr.3. Majsja +1836.aug.1. Majsja
∞1793.nov.25. Kovács Anna
4. Erzsébet *1774.ápr.? +1775.jan.4. Majsja
5. Anna *1776.jún.11. Majsja +1777.nov.19. Majsja
6. Katalin *1778.nov.6. Majsja +1836.júl.21. Majsja
∞1798.okt.28. Kakas János

2∞1829.febr.23. Szikora József özvegy
 7. János *1785.ápr.14. Majsza +1849.dec.10. Majsza
 ∞1811.okt.27. Bodor Judit

K: 1.Varga György és Varjú Anna; 2.Varga János és Varjú Anna; 3. és 5.Varga János és Szentmiklósi Mária; 6.Szabó János és Gyura Erzsébet; 7.Minkó Judit

A férj neve saját házassági anyakönyvében Culman János, Rozália gyermek keresztelési anyakönyvében Holmán János, Katalin gyermek keresztelési anyakönyvében Hulmány János. A feleség neve saját házassági anyakönyvében Szegany Mária, a férj halotti anyakönyvében Szotya Katalin, Rozália gyermek keresztelési anyakönyvében Tótt Katalin, György gyermek keresztelési anyakönyvében Tóth Mária, saját halotti valamint Anna és Katalin gyermek keresztelési anyakönyvében Szotya Mária, János gyermek keresztelési anyakönyvében Psota (Szotya?) Mária. A „Katolizáltak jegyzéke” szerint Szegény Mária kálvinista, aki Kiskőrösről származik, 1765.nov.25.-én Kaszás Mátyás – Halász Mihály tanúk előtt áttért a r.k. hitre. A kora – szokatlan módon – nem szerepel a jegyzékben.

Ruskó István

*1752-61? +1836.febr.16. Majsza

∞1782.nov.17. Majsza

T: Márk Ádám és Fekete Ferenc

Péntek Borbála

Sz: Péntek János és Baranyi Anna

*1762.dec.1. Majsza +1814.okt.4. Majsza, K: Kókai János és Fejér Margit
 Gy:

1. István *1783.okt.14. Majsza +1855.nov.2. Majsza
 ∞1804.nov.5. Butty Anna
2. József *1786.márc.19. Majsza +1860.szept.9. Majsza
 ∞1807.nov.9. Répa Anna
3. János *1790.febr.11. Majsza 105 +1792.febr.14. Majsza
4. András *1792.nov.12. Majsza +1814.nov.28. Majsza
 ∞1814.nov.14. Kiss Erzsébet
5. Mihály *1795.nov.23. Majsza +1814.okt.24. Majsza
6. Anna *1799.máj.6. Majsza +1832.jan.3. Majsza
 ∞1818.nov.23. Minkó János
7. János *1802.máj.28. Majsza
 ∞1825.nov.21. Horváth Ilona
8. Elek *1806.ápr.30. Majsza +1807.febr.23. Majsza
9. Elek *1808.jún.15. Majsza +1809.márc.3. Majsza

2∞1820.máj.10. Majsza

T:Berényi Pál és Gregor András

Hunyadi Anna, Szakmári Ferenc özvegye

Sz: Hunyadi Béla és Baranyi Judit

* 1770.júl.29. Majsza +1855.szept.29. Majsza (végelgyengülésben)
K: Rádóczi János és Tóth Erzsébet

K: 1.-9.Fülöp (Fülep) Erzsébet

Az első feleség neve saját házassági, halotti és János gyermek keresztelési anyakönyvében Pintek Borbála, Anna gyermek keresztelési anyakönyvében Pintér Borbála. A második feleség neve saját halotti anyakönyvében Ruskó Hunyadi Anna. Zavaró tényező, hogy a második feleség halotti anyakönyvének – jól olvasható - megjegyzése szerint az asszony 8 évi házasság után hunyt el. (Talán harmadszor is férjhez ment? Viszont ennek nincs nyoma az anyakönyvben 1850.febr.-ig.)

Hunyadi Mátyás

*1734? +1814.nov.12. Majsza

∞1764.jan.29. Majsza T: Deák János és Hunyadi András

Vékony Erzsébet Sz: Vékony Gergely és Mosó Anna

*1744.nov.29. Majsza +1816.szept.23. Majsza K: Sísták János és Balla Erzsébet

Gy:

1. Mátyás *1765.aug.2. Majsza +1831.aug.23. Majsza
∞1785.nov.13. Szabó Zsuzsanna
2. Anna *1767.ápr.29. Majsza
3. János *1770.júl.9. Majsza
4. Katalin *1771.aug.15. Majsza
∞ Mészáros József
5. Erzsébet *1774.júl.30. Majsza
(∞ Kakuk Mihály vagy Hegyi János)
6. András *1776.nov.16. Majsza +1846.szept.13. Majsza
∞1798.nov.14. Szabó Petronella
7. Anna *1779.júl.8. Majsza +1779.nov.22. Majsza
8. József *1780.nov.30. Majsza
∞1802.nov.22. Smidegh Anna
9. János *1784.máj.10. Majsza
∞1806.nov.3. Hajdú Mária
10. Mihály *1787.nov.28. Majsza 17
∞1806.nov.3. Molnár Ilona

K: 1.-8. és 10.Géczi Tamás és Tóth (Jánosi) Katalin; 9.Tóth Katalin

A férj neve János, József és Erzsébet gyermek keresztelési, valamint Anna gyermek halotti anyakönyvében Ruskó Mátyás, de lásd a keresztkoma gyermekeinek keresztapjaként viselt (Hunagyi, Nagy és Ruskó) változatokat is. A feleség neve József gyermek keresztelési anyakönyvében – talán – Vékony, Vékony, Kíkor, Vikon Erzsébet, nehezen olvasható.

Varga Pál

*1769-75?

∞1792.nov.17. Majsa

Klinkó Erzsébet

*1773.okt.17. Majsa +1827.júl.20. Majsa (öregségben)

K: Hunyitska János és Fleiser Franciska

+1825.ápr.30. Majsa

T: Farkas József és Juhász György

Sz: Klinkó Imre és Árvai Anna

Gy:

1. Erzsébet *1793.nov.23. Majsa
2. Anna *1802.ápr.12. Majsa +1803.jan.24. Majsa
3. János *1803.dec.13. Majsa
4. József *1806.okt.16. Majsa
5. István *1809.júl.31. Majsa
6. György *1812.ápr.28. Majsa +1812.máj.25. Majsa
7. Mihály *1813.szept.6. Majsa +1815.okt.31. Majsa
8. Mária *1816.aug.15. Majsa +1816.aug.23. Majsa

K: 1.Fekete Katalin; 2.-3.Bálint Anna; 4.Szarvas Anna; 5.-8.Rácz (Rátz) Veronika

A feleség neve György gyermek keresztelési anyakönyvében Linkó Erzsébet, János és István gyermek keresztelési anyakönyvében Minkó Erzsébet.

Macska András

*1730? +1800.jan.3. Majsa

∞Kácsor Katalin

*1736?

+1801.márc.8. Majsa

Gy:

1. Erzsébet *1757.jan.17. Tápiósüly
2. Ilona *1762.aug.28. Majsa K: Újfalusi Mihály és Sipos Erzsébet
3. Borbála *1764.dec.3. Majsa +1815.júl.21. Majsa
∞1781.nov.25. Butty Béla
4. Mihály *1767.okt.16. Majsa +1778.szept.20. Majsa K: ld. 1.
5. István *1770.aug.4. Majsa K: Árva Ádám és Molnár Erzsébet
6. József *1773.márc.17. Majsa +1838.febr.12. Majsa
∞1791.nov.14. Varga Rozália
7. János *1775.nov.5. Majsa +1847.máj.12. Majsa
∞1796.nov.13. Próvics Rozália

K: 3.Újfalusi Mihály és Sipos Erzsébet; 6.Árvai András és Molnár Erzsébet

A férj neve János gyermek keresztelési anyakönyvében Nagy András. A feleség neve a férj halotti anyakönyvében Kácsor Katalin, Erzsébet gyermek keresztelési anyakönyvében Koczis?? Katalin. A tápiósülyi vonatkozás Miklós Mihály kutatótárs adatközlése. Szintén az ő információja, hogy „a Kácsor

család kiterjedt volt Tápiószőlőn!” Lásd Horpácsi (Macska) Jánost, Majsja második (horpácsi származású) plébánosát. Talán a férj és a plébános rokonok voltak?

Macska Miklós

*1732? +1770.szept.1. Majsja

∞**Mányi Anna**

Gy:

1. Ilona *1751.jún.2. Majsja K: Varga András és Varjú Erzsébet
2. Anna *1752.júl.26. Majsja +1753.febr.13. Majsja
K: Kis Ferenc és Ökrös Ágnes
3. József *1754.márc.1. Majsja
∞1776.nov.18. Tallér Anna
2∞1795.jún.29. Bús Ilona özvegy
4. János *1756.febr.3. Majsja +1832.dec.27. Majsja
∞1776.nov.18. Kurucz Katalin
5. István *1758.szept.4. Majsja +1815.febr.28. Majsja
∞1780.nov.26. Dér Ilona
6. Erzsébet *1760.nov.8. Majsja K: Kakuk Mihály és Törteli Katalin
7. Katalin +1769.máj.4. Majsja

K: 3.Kis Ferenc és Károlyi Zsuzsanna; 4.Kis Ferenc és Ökrös Ágnes; 5.Kis Ferenc és Ökrös Ágnes

A férj neve Anna gyermek keresztelési anyakönyvében Macska Mihály. A család talán azonos a M. Imre – Mányi Erzsébet házaspárral, vagy talán a férjek és a feleségek testvérek?

Macska Tamás szolga

*1740? +1826.aug.25. Majsja

∞**Farkas Anna** *1746? +1816.dec.7. Majsja

- Gy: 1.Klára *1769.jan.9. Majsja +1831.dec.31. Majsja
∞1788.febr.3. Magyar Máté
2. Anna *1772.júl.2. Majsja
∞1792.okt.29. Barna András
 - 3.József *1775.febr.8. Majsja +1847.szept.8.? Majsja
∞1796.nov.22. Hegedűs András
2∞1804.jan.22. Bajzak Katalin
 - 4.István *1777.okt.7. Majsja +1861.szept.21. Majsja 646
∞1797.nov.6. Szabó Ilona
2∞1847.júl.26. Minkó Klára özvegy
 - 5.Mihály *1779.nov.7. Majsja
∞1801.nov.8. Balogh Klára

6.Mátyás *1782.aug.20. Majsza K: Bácsi (Batsi, Bátsi) Éva
 7.János *1786.júl.16. Majsza +1844.márc.7. Majsza
 ∞1805.máj.20. Halász Klára
 8.Katalin *1792.nov.23. Majsza +1795.márc.26. Majsza K: Bácsi (Batsi, Bátsi) Éva

K: 1.-3.Kis(pál) Pál és Gazdag Klára; 3. és 7.Bácsi (Batsi, Bátsi) Éva; 5.Kovács János és Bácsi Éva

A férj neve saját halotti anyakönyvében Macska Pöszmet Tamás. A feleség neve a férj halotti, valamint Anna, István, Mihály és János gyermek keresztelési anyakönyvében, valamint Kovács János – Bácsi Éva házaspár gyermekeinek keresztanyjaként (olykor) Kertész Anna. A halotti anyakönyv 1800.ápr.30.-i (165. old. utolsó lap alján) bejegyzése szerint „filius Thoma Matska”, azaz elhunyt valaki Macska Tamás családjában (gyermekeként). Ám név és kor nem szerepel a rovatban! (Lásd a hasonló beírással szereplő Schmeidek Mihályt és Fekete Ferencet is.) Kérdés tehát, ki halt meg 1800.ápr.30.-án?

Az 50 leggyakoribb valódi kettős vezetéknev és előfordulásuk száma
 (íratípusonként)

Der eine Familien-name	Der andere Familien-name	1	2	3	Összesen
Szabó	Péter	63	100	341	504
Kovács	Szarka	35	55	252	342
Molnár	Ancsa	26	29	192	247
Juhász	Vedres (Vödrös)	18	37	164	219
Kovács	Dunai, (Duna, Dunamelléki)	19	25	119	163
Nagy	Bakró	19	27	103	149
Macska	Pöszmet	9	15	106	130
Kovács	Cseho (Cseo)	13	26	81	120
Szabó	Sipos	12	27	74	113
Molnár	Jegyés (Jeges)	9	18	81	108
Kovács	Préda	14	14	78	106
Kiss	Farkas	10	15	77	102
Hunyadi	Ruskó	5	8	84	97
László	Bódi	8	22	59	89
Údvardi	Sutús	14	17	57	88
Sipos	Kós (Kos)	8	10	68	86
Elek	Görög		7	75	82
Nagy	Herda	10	16	54	80

Juhász	Dóra (Dora)	6	19	54	79
Balogh	Veres (Vörös)	11	16	47	74
Tóth	Durmancs	7	13	54	74
Kertész	Farkas	10	11	47	68
Kiss	Tóth	4	13	51	68
Nyerges	Cserháti	6	3	59	68
Nigrényi	Szűcs	6	19	42	67
Nagy	Pál	3	19	43	65
Szalai	Kéméndi	6	11	48	65
Balogh	Kopasz	16	9	39	64
Kovács	Halász	5	10	42	57
Szöllősi	Gályó, Gejő, Gelyó, Gelyo, stb.	4	12	40	56
László	Templom	5	3	47	55
Baranyi	Úri	7	5	41	53
Klinkó	Serke	6	7	40	53
Macska	Kácsor	4	8	41	53
Balogh	Andócsi, Andóczy, Andróczy, Antóczy, Andótz	8	5	39	52
Tóth	Bera (Bura, Búra)	4	9	39	52
Tóth	Döme (Deme)	8	13	31	52
Butty	Pál	2	11	38	51
Tóth	Farkas	6	8	37	51
Kurucz	Répás (Répa)	4	8	38	50
Klucsó	Zsán	6	8	33	47
Pintér	Harcsa	5	2	40	47
Szabó	Surján	6	8	32	46
Mózer	Krumpli	4	6	34	44
Nagyfejű	Abonyi	3	4	37	44
Valkai	Dongó	1	11	32	44
Pásztor	Cserebú, Cserebó, Cserebi	5	9	28	42
Kovács	Kertész	3	5	32	40
Tóth	Máté	6	13	20	39
Gáspár	Lagzi	2	6	30	38

TÁMOGASSA
SZEMÉLYI
JÖVEDELEMADÓJA 1%-
ÁVAL AZ EGYESÜLETÜNKET!
KÉRJÜK, AZ ALÁBBI
ADÓSZÁMOT TŰNTESSE FEL
NYILATKOZATÁN
18360062-1-03

KÖSZÖNJÜK!

Dr. Pencz Kornél:

In memoriam Dr. Görög János

Az AKuFF ismét elveszítette egy kiváló tagját. 2017. március 3-án Görög Jánost elragadta a halál. EBár csak öt éve volt az egyesületünk tagja,de aktivitásával – amíg azt az egészsége engedte – ezt bepótolta és az egyesület szilárd oszlopa lett. Lehetett rá számítani, ha egyesületi találkozóink volt és rendszeresen publikált az AKuFF Hírmondóban is.

1936. január 9-én született Zsámbékon, német család első gyermekként, édesanyja Pfendert Katalin. Bár a családnevemagyar volt, igazi sváb családból származott Ennek magyarozatát nem névmagyarosításban kell keresni, hanem a Görög-ősei is a falu őslakosai közé tartoztak, akik a németek betelepítésének idején költöztek oda egy másik magyarországi településről, de idővel a helyi némettséghez asszimilálódtak.

A szülőfalujához annak ellenére hű maradt, hogy a család a háború előtt Budapestre költözött, a szeretett Mészáros utcai házba. Itt, Budán töltötte a gyermek- és ifjúsági éveit. A későbbi mártírsorsú érsek, Mindszenty József bérálta.

Elszántan törekedett arra, hogy tanuljon és elérjen valami számára fontosat az életben. A tanulás mellett gimnáziumi évei alatt is dolgozott, hogy egyetemre mehessen.

1956 őszén kezdte meg jogi egyetemi tanulmányait az ELTE Állam és Jogtudományi karán. Az egyetem elvégzése után 1960-ban pályája elején előbb bírósági fogalmazó, majd 1964-től tanácsvezető bíró volt a budapesti XVIII-XIX. Kerületi Bíróságon.

A bírói pályát módosítva 1966-ban főelőadó lesz az Igazságügyi Minisztérium Személyzeti Főosztályán. 1971-re nemzetközi magán jogásszá képezte magát és az Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Jogi Osztályára került. Barátai révén kezdte érdekelni a külügyi pálya, és 1974. április 1-én a Külügyminisztérium Nemzetközi Jogi Főosztályán kezdett dolgozni főelőadóként.

1978-ban fontos pillanat volt a pályáján, amikor Kanadába küldték és konzul lett Ottawában. Családjával együtt 5 évet töltött ott.

- Hazatérte után 1983 és 1989 decembere között a Külügyminisztérium Nemzetközi Jogi Főosztályának vezetőjeként, az ENSZ delegáció állandó tagjaként és számos fontos nemzetközi

tárgyalás vezetőjeként dolgozott. Többek között ennek köszönhetően 1989 decemberében a diplomáciai kapcsolatok újrafelvétele után első nagykövetségként került Izraelbe. 1994 szeptemberéig nagykövet volt Tel-Avivban. A nagykövetségi évek után 1994 novemberétől majd egy éven át a Külügyminisztérium Konzuli Főosztályának vezetője volt, majd 1995-ben kinevezték helyettes államtitkárnak. 1998-ban, szeptemberig a KüM közigazgatási államtitkáráként dolgozott, majd még egy évig helyettes államtitkár volt, így is ment nyugdíjba 1999-ben.

Nyugdíjasként sem hagyta abba a munkát, három állást vállalt egyszerre. Főtanácsadó volt a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára mellett, továbbá főtanácsadó volt az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke mellett is, ezenkívül tárcacikkeket írt azakkori Diplomata Magazinba.

Egy év után csak az OIT elnöke melletti állást tartotta meg és 2011-ig, 75 éves koráig ott dolgozott, az igazságszolgáltatás nemzetközi kapcsolatait intézve: volt főtanácsadó, beszéd-író, tolmács-fordító és nemzetközi kapcsolatokat szervező.

Nagyon fontos volt számára gyökereinek kutatása, és a zsámbéki németek története, nyugdíjas éveiben erre is több ideje jutott. Aktív kapcsolata volt szülőhelye német önkormányzatával és Fuchs Szendrával együttműködve számos rendezvényen vett részt előadóként, mint a helyi némettség jó ismerője, a bevándorlástól a kitelepítésig.

Jómagam civil foglalkozásom kapcsán ismertem meg őt, amikor még nyugdíjasként az OBH-ban dolgozott, és barátom, dr. Bánhegyi Gergely bemutatta nekem; az első beszélgetés vele lenyűgöző volt. Röviddel ezután belépett az egyesületünkbe és rögtön szervezett egy felejthetetlen találkozót Zsámbékon Többször írt az AkuFF Hírmondóba, meghozzá mindkét nyelven, amikor csak tudott, eljött a találkozóinkra.

Aztán jött a betegség. Rák. Kényszerszünet az egyesületi életében is. De a kezeléseket, úgy tűnt, használták. Gyengén még a kemoterápia hatásaitól, de ismét közénk jött, és írt a lapba is. Az utolsó alkalommal Óbudán vett részt, úgy látszott, minden rendbe jött. Aztán jött a hír. Felesége, Marika értesített engem – mivel tudta, hogy férjének az AKuFF fontos voltvar – hogy váratlanul és brutális intenzitással visszatért a betegség, és ezúttal győzött is. Dr. Görög 2017. március 3-án hunyt el.

Utolsó éveiben elkezdte megírni a 'Mesék unokáimnak' című könyvét az életéről. Sajnos nem tudta befejezni.

De most már elődei között ban, akikhez mindvégig hű maradt.

2017. április 19-én katolikus szertartás szerint kísérik utolsó útjára.

★ Zsámbék, 1936

† Budapest, 2017

SZABÓ BÉLA

★ Csikéria, 1943 -

† Bácsalmás, 2016

Egyesületünk tagja, Szabó Béla bácsalmási lakos 2016. október 11-én hosszantartó betegség után elhunyt. A bácsalmási köztemetőben helyezték örök nyugalomra a református egyház szertartása szerint..

Bár egyesületünknek csak néhány év óta volt tagja, de a családkutatást több évtizeden át művelő kutató volt. Fáradhatatlan, pontos és segítőkész ember volt. Bárkinek szívesen segített, számtalan ősa kidolgozása fűződik nevéhez.

Eredeti szakmája kőműves volt, már évtizedek óta építési vállalkozóként dolgozott. Ebben a minőségében is az értékek megőrzése vezette, e célra kész volt anyagi áldozatokat is hozni.

Hangulatos egyesületi találkozót szervezett Bácsalmás mellett, igyekezett ott lenni minden találkozónkon.

2016-ban „Bácsalmás Városért” kitüntető címben részesült.

Nyugodjék békében!

Tagsági hírek / Mitgliedschaftsnachrichten

Elhunyt tagjaink/ Verstorbene Mitglieder:

153 Szabó Béla
158 Dr. Görög János

Kilépett tagunk/ Ausgetretenes Mitglied:

019 Pentz, Jürgen

Új tagjaink/ Neue Mitglieder:

187	Tófalusi Mihály Balázszné	7130 Tolna, Tóth Árpád u. 1.	
188	Ferencz Klára	1015 Budapest, Batthyány u. 46.	fklae@citromail.hu
189	Kovácsi Bence	2461 Tárnok, Ősz u. 28. III/16.	amentkovacs@gmail.com

Ajánlom, hogy az AKuFF Hírmondó mindkét nyelvű változatát lapozzák át, mert vannak hirdetések, fényképek, amik nem, vagy más formában találhatóak meg a két változatban.

Képek az óbudai találkozónkról 2016. október 22.

Vorträge gehalten von (v.l.n.r.): Előadók: (balról)
Frau Heidi Gálosfai - Gálosfai Jenőné
Frau Anett Hajnal – Hajnal Anett
Frau Zsuzsanna Kónya – Kónya Zsuzsanna
... und das Publikum ... és a közönség